

§ 16 a godkendelse efter husdyrbrugloven

IE-brug

Skovsbovej 14, 5900 Rudkøbing

Afgjort den 8. november 2023

Svendborg
Kommune

Datablad

Ansøger og kontaktperson	Skovsbo v/Tjørntved A/S Skovsbovej 14 5900 Rudkøbing Tlf. 40 11 34 72 henrik@oldenbjerg.com
Husdyrbrugets navn og adresse	Tjørntved A/S Skovsbovej 14 5900 Rudkøbing
Ejer af ejendommen	Tjørntved A/S
Ejendomsnummer	4820001917
Matrikelnummer	1a, Skovsbo Hgd., Fuglsbølle
Virksomhedens art	Svinebrug
CHR-nummer	104373
CVR-nummer	34 60 38 20
P-nummer	10 17 76 63 64
Virksomhedstype	IE-svineproduktion med et produktionsareal på over 100 m ² og en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH ₃ -N pr. år
Tilsynsmyndighed	Svendborg Kommune Miljø og Teknik Natur og miljø Svendborgvej 135, 5762 V Skerninge Tlf. 6223 3444 landbrug@svendborg.dk
Ansøgningens skemanummer i www.husdyrgodkendelse.dk	237287
Godkendt produktionsareal	3.617 m ² Flexgruppe Smågrise og Slagtesvin samt heste
Journal nr.	23/1590
Øvrige afgørelser	Ingen. Der bygges ikke nyt.
Konsulent	Max Jakobsen, Miljørådgivning, mjb@maxjakobsen.eu

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Svendborg Kommune med tilladelse fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering. Copyright Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering.

Tjørntved A/S v/ Henrik Oldenbjerg
Skovbovej 14
5900 Rudkøbing

Miljø og Teknik
Natur og Miljø
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge
Tlf. 62 23 34 00

Svendborg Kommune meddeler hermed godkendelse efter husdyrbruglovens¹ § 16 a, stk. 2 til husdyrbruget på Skovbovej 14, 5900 Rudkøbing.

Husdyrbruget godkendes med denne godkendelse første gang efter husdyrbrugloven fra 2017.

Svendborg Kommune meddeler godkendelsen på baggrund af de indsendte oplysninger og de fastsatte vilkår, og det afgøres, at husdyrbruget ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet.

Dato: 8. november 2023

Godkendt: Lene Jultved
Agronom

Annonceret på Svendborg og Langeland Kommunes hjemmeside den 8. november 2023.

Klagefristen udløber den 6. december 2023.

Søgsmålsfristen udløber den 8. maj 2024 (eller 6 måneder efter en eventuel klagenævnsafgørelse)

Revurderes inden den 8. november 2031.

---

¹ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., LBK nr. 520 af 1. maj 2019 (husdyrbrugloven).

Resumé

Tjørntved A/S har søgt Svendborg kommune om godkendelse til at udnytte det eksisterende staldareal til at holde smågrise, slagtesvin eller en kombination af begge dele (kaldet "flexgruppe Slagtesvin og Smågrise") på Skovsbovej 14, 5900 Rudkøbing. Der er desuden et lille hestehold, hvor der søges godkendelse til eksisterende hestestald og ny møddingsplads til hestemøg.

Hvis staldene blev brugt, som de gør i dag, vil der ikke ske en merudledning fra staldanlægget. Men idet det ansøgte giver mulighed for udelukkende at have slagtesvin i hele staldanlægget, vil emissionerne stige, da slagtesvin har en større miljøpåvirkning i forhold til smågrise.

Som følge af lov om forpligtende kommunale samarbejder, er det Svendborg Kommune, der administrerer husdyrbrugloven for husdyrbrug i Langeland Kommune.

Med ændringen af husdyrbrugloven i 2017 skete der et skifte i grundlaget for miljøvurdering af husdyrbrug. Indtil den 1. august 2017 var grundlaget for vurderingen antallet af dyreenheder på husdyrbruget. Efter den 1. august 2017 er dette erstattet med et produktionsareal, der er til rådighed for dyrene. Produktionsarealet er defineret som det areal, i fast placerede husdyranlæg, hvor dyrene kan opholde sig, og hvor de har mulighed for at afsætte gødning. Der er søgt om at godkende det eksisterende produktionsareal på 3.617 m² i den nye lov.

Placeringen af de eksisterende bygninger kan ses på nedenstående kort:

Oversigtskort fra husdyrgodkendelse.dk der viser ejendommens bygninger.

Svendborg Kommune har derfor vurderet belastningen på omkringliggende naturområder. Svendborg Kommune har vurderet at det ansøgte overholder lovens krav til påvirkning af naturområderne.

Lugt fra staldanlægget er ligeledes vurderet. Lugtbelastningen til både nærmeste naboer i landzonen, samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Kravene om at anvende bedst tilgængelige teknik (BAT) i staldanlægget er ligeledes overholdt.

Produktionen af husdyrgødning håndteres som gylle, og opbevares i gyllebeholder. Den ene gyllebeholder er overdækket. Der anvendes et forsøringsanlæg, der nedbringer pH i gyllen, og dermed minimerer fordampningen af ammoniak fra husdyrgødningen. Kravene til effekten af anlægget nedskales med denne miljøgodkendelse, og derfor stiger ammoniakfordampningen beregningsmæssigt.

Ammoniakfordampningen stiger fra nudriften på 5.401 kg NH₃-N/år til 6.264 kg NH₃-N/år som følge af:

1. at der kan produceres både smågrise og slagtesvin
2. at effekten af forsøringsanlægget beregningsmæssigt reduceres.
3. at der bygges en møddingsplads til hestemøg
4. at der godkendes en hestestald med et produktionsareal på 50 m²

Husdyrbruglovens grænseværdier for påvirkning af natur er overholdt. Nærmeste naturområder er et antal søer, et skovområde og en § 3 beskyttet mose. Der er med udgangspunkt i bl.a. naturområdernes tilstand og øvrig tilførsel af næringsstoffer vurderet, at ammoniakdepositionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en tilstandsændring af naturområderne.

Der er fastsat støjgrænser i henhold til Miljøstyrelsens vejledninger for støj – og det er vurderet, at støjgrænserne overholdes.

Antallet af transporter til og fra ejendommen vurderes ikke at stige i forhold til det nuværende antal transporter. Det er desuden vurderet, at husdyrbruget ikke giver anledning til øvrige gener fra blandt andet støv, lys, skadedyr, affald mv.

Det vurderes samlet set, at det ansøgte husdyrbrug ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Indholdsfortegnelse

Datablad	2
Resumé	4
Indholdsfortegnelse	6
Indledning	8
Svendborg Kommunes afgørelse	8
<i>Lovgrundlag</i>	8
<i>Afgørelse med vilkår</i>	9
<i>Generelle forhold</i>	13
<i>Retsbeskyttelse</i>	13
<i>Revurdering af godkendelse</i>	13
<i>Klagevejledning</i>	14
<i>Søgsmål</i>	15
Miljøteknisk redegørelse	16
<i>Vurdering af miljøkonsekvensrapport</i>	16
<i>Ejendomsforhold</i>	17
Ansøger og ejerforhold	17
Vurdering af samdrift med andre husdyrbrug.	17
Biaktiviteter.....	18
<i>Placering</i>	19
Husdyrbrugets beliggenhed, afstandskrav og planmæssige forhold	19
Varetagelse af landskab, kulturhistorie, rekreative og geologiske værdier mv.	21
<i>Husdyrbrugets anlæg</i>	21
Produktionsareal.....	21
Drift af staldanlæg.....	22
Ventilation.....	25
Rengøring.....	25
<i>Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg</i>	26
Ammoniakdeposition til naturområder	26
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter).....	35
Lugt.....	36
Støj.....	42
Rystelser.....	48
Transport.....	48
Støv	48

Lys	49
Skadedyr	49
Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand	50
<i>Egenkontrol og Overvågning</i>	53
<i>IE-husdyrbrug</i>	54
Energi- og Ressourceforbrug	55
Substitution af skadelige stoffer	57
Optimering af produktionsprocesser	57
Affald	57
Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).....	58
Forebyggelse af uheld	59
0-alternativet	60
<i>Offentlig høring</i>	60
<i>Konklusion</i>	60
BILAG	62
Bilag 1. Miljøkonsekvensrapport	63
Bilag 2a. Oversigtskort – placering af bygninger	63
Bilag 2b. Produktionsarealer.....	64
Bilag 3. Langeland Kommunes tankplads-retningslinjer (december 2020)	66
Bilag 4. Beredskabsplan	70
Bilag 5. Vurdering af markant afvigende ventilationsforhold	81
Bilag 6. Lugt – Validering af OML-beregningerne	83
Bilag 7. Lugt – Vurdering af OML-beregning i praksis	89
Bilag 8. Lugt – tabelværdier	91
Bilag 9. Støj	92
Bilag 10. Svendborg Kommunes behandling af høringssvarene.	96

Indledning

Svendborg Kommune har den 11. januar 2023 via konsulent Max Jakobsen, Miljørådgivning, modtaget ansøgning om at ændre husdyrproduktionen på Skovsbovej 14, 5900 Rudkøbing. Ansøgningen er indsendt via Miljøstyrelsens digitale ansøgningssystem, og har skema nr. 237287. Der er søgt om at anvende det eksisterende produktionsareal på 3.617 m² til smågrise, slagtesvin eller en kombination af begge, samt godkendelse af eksisterende hestestald og ny møddingsplads til hestemøg.

Som følge af lov om forpligtende kommunale samarbejder², er det Svendborg Kommune, der administrerer husdyrbrugloven for husdyrbrug i Langeland Kommune.

Svendborg Kommune godkender og fører tilsyn med husdyrbrugets miljøforhold. Der er tidligere meddelt følgende godkendelse efter husdyrbrugloven:

- § 12 miljøgodkendelse den 23. april 2009

Denne godkendelse meddeles efter husdyrbrugloven, og er opdelt i 3 dele.

Første del er Svendborg Kommunes afgørelse, som indeholder vilkårene for godkendelsen.

Anden del er en miljøteknisk redegørelse, som danner grundlag for de opstillede vilkår i godkendelsen.

Tredje del er en samling af relevante bilag. Bilag 1 er ansøgers indsendte miljøtekniske rapport, som Svendborg Kommunes afgørelse er baseret på.

Svendborg Kommunes afgørelse

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i husdyrbrugloven³ med tilhørende husdyrgodkendelsesbekendtgørelse⁴, husdyrgødningsbekendtgørelsen⁵ samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug.

Svendborg Kommune har informeret offentligheden og berørte myndigheder tidligt i beslutningsprocessen ved offentlig annoncering på Svendborg og Langeland Kommunes hjemmeside i perioden 8. maj til 22. maj 2023. Der var ingen ønsker om at få udkastet til afgørelsen tilsendt.

Der har været foretaget høring af et udkast til miljøgodkendelse i perioden 28. september til 30. oktober 2023 af 96 parter i sagen (naboer og tilstødende matrikler) med offentlig annoncering på Svendborg og Langeland Kommunes hjemmesider. Der er indkommet 2 høringssvar. Høringssvarene er behandlet i bilag 10.

---

² Lov om forpligtende kommunale samarbejder, jf. LBK nr. 446 af 8. april 2022.

³ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. LBK nr. 520 af 1. maj 2019 (husdyrbrugloven).

⁴ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, BEK nr. 443 af 26. april 2023 (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

⁵ Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning, BEK nr. 2243 af 29. november 2021 (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

Afgørelse med vilkår

Svendborg Kommune godkender hermed husdyrbruget på Skovsbovej 14, 5900 Rudkøbing, matrikelnummer 1a, Skovsbo Hgd., Fuglsbølle, i henhold til § 16 a, stk. 2 i husdyrbrugloven.

Godkendelsen meddeles til ejeren af husdyrbruget, pt. Tjørntved A/S, der dermed er ansvarlig for, at husdyrbruget placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse. Godkendelsen følger ejendommen i forbindelse med eventuelt salg og forpligtigelserne følger fremtidige ejere/brugere af ejendommen.

Det afgøres samtidig, at godkendelsen af husdyrbruget ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget, og godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra den dato, hvor godkendelsen er meddelt.

Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden efterfølgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Godkendelsen gives på baggrund af de oplysninger, som ansøger har sendt frem, den miljøtekniske redegørelse og på følgende vilkår:

Produktionsstørrelse og staldindretning

1. Der må maksimalt anvendes et produktionsareal på i alt 3.617 m². Produktionsarealet skal være fordelt i bygningerne som vist nedenfor og skal placeres og indrettes med dyretyper, gulvtyper og staldsystem som angivet i tabellen:

Stald	Dyretype	Total areal m	Produktionsareal m	Staldsystem
1	Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise	1.940	737	25-49 % fast gulv
			737	
2	Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise	3.132	2.093	25-49 % fast gulv
3	Heste	100	50	Dybstrøelse Udegående 5 måneder/år

Produktionsarealet fremgår af bilag 2b samt bilag 2 til miljøkonsekvensrapporten. Ikke-godkendte produktionsarealer må ikke anvendes til dyrehold.

Teknologi

Vilkår for forsøringsanlæg

2. Der skal drives et anlæg til syrebehandling af gylle fra alle stalde hvor forsøringsanlægget er i drift (minimum 2.054 timer/år). Svovlsyrebehandlingsanlægget skal kontrolleres af producenten inden igangsætning af anlægget efter eventuelle stop. Øvrige vilkår fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4⁶.

Vilkår for overdækning af gyllebeholder

---

⁶ Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 443 af 26. april 2023

Indretning og drift

3. Gyllebeholder 2 skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
4. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
5. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
6. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Egenkontrol

7. Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Ventilation

8. Der skal anvendes de ventilationsafkast, som indgår i beregningen af lugt (OML) – svarende til i alt 44 afkast. Afkastene skal placeres, som det fremgår af redegørelsen for den gennemførte OML-beregning.
9. Ventilationssystemets afkast skal indrettes på følgende måde:

Stald	Dyretype og gulvsystem	Antal afkast	Afkastnr.	Afkasthøjde over terræn (m)	Indre diameter (m)	Ydre diameter (m)*
1	Flexgruppe Slagtesvin og Smågrise, 25-49 % fast gulv	20	1-16 17-24	4** 10***	0,80	0,81
2	Flexgruppe Slagtesvin og Smågrise, 25-49 % fast gulv	24	25-44	11	1,20	1,30

*Ydre diameter er fast i hele afkastets længde. **8 afkast er gulvudsugninger som er placeret på siden af bygningen med en højde på 4 meter. ***16 afkast er placeret i kip med en afkasthøjde på 10 meter.

Der må i de enkelte staldafsnit anvendes følgende ventilationskapacitet:

Stald	Dyretype og gulvsystem	Antal afkast	Afkastnr.	Maksimal ventilationskapacitet pr. afkast m ³ /time
1	Flexgruppe Slagtesvin og Smågrise, delvis fast gulv	8	3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24	9.450
1	Flexgruppe Slagtesvin og Smågrise, delvis fast gulv	16	1, 2, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 22, 23	9.450
2	Flexgruppe Slagtesvin og Smågrise, delvis fast gulv	20	25-44	17.606

10. Der må ikke anvendes koniske ventilationsafkast eller "kineserhat".

Opbevaring og håndtering af olieholdige produkter og kemikalier

11. Indretning af tanke og tankplads skal følge Langelands Kommunes "Retningslinjer for indretning af tankpladser – Diesel- og benzintanke, hvor der ikke foregår salg" jf. bilag 3.
12. Ved ændringer af tanke og tankpladser skal Langeland kommunes retningslinjer for indretning af tanke og tankpladser, der er gældende på ændringstidspunktet, følges.
13. Opbevaring og håndtering af beholdere, der indeholder spildolie og andre olieholdige produkter skal:
  - opbevares i et kar/beholder, der som minimum kan rumme indholdet af den største beholder eller tilsvarende indretning.
  - være overdækket
  - placeres på belægning, der er tæt overfor olieholdige produkter og uden afløb.
14. Der hvor spildolie og andre olieholdige produkter opbevares og håndteres skal der forefindes opsugningsmateriale – og et eventuelt spild skal straks opsamles, og bortskaffes som farligt affald.
15. Kemikalier, rester og tom emballage skal opbevares på et for kemikalierne tæt underlag uden mulighed for spild til afløb, jord, overfladevand og grundvand.

Gødning – opbevaring og håndtering

16. Påfyldning af gylle skal ske således, at der ikke kan ske spild uden for gyllebeholderen.

Rengøring

17. Staldanlægget skal renholdes og rengøres i et omfang, så der til hver en tid opnås en god staldhygiejne, og de miljømæssige gener begrænses.

Støj

18. Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt ved naboer eller deres opholdsarealer må ikke overstige følgende værdier:

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencelydtrykket 20 µPa) i punkter 1,5 m over terræn. Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode. Støjgrænsen er gældende 15 m fra bolig ved nærmeste opholdsareal. Er boligen nærmeste punkt gælder støjgrænsen her.

19. Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinjer.

Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

20. Dyreholdet må ikke give anledning til støjgener ved de omkringliggende boliger, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.
21. Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støjgener fra dyreholdet, skal der foretages støjreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Støv

22. Driften må ikke give anledning til støvgener uden for ejendommens areal, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.
23. Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støvgener, skal der foretages støvreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Lys

24. Udenfor ejendommens areal må der ikke være lysgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndigheden vurdering.
25. Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages lysregulerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.
26. Nuværende beplantning skal løbende vedligeholdes, og ved nedskæring skal det sikres, at der er tilbageværende planter, der fortsat kan afskærme effektivt.

Skadedyr og fluer

27. Der skal foretages en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr (fluer, rotter mv.) på ejendommen. Bekæmpelsen skal være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Agro, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet, tidligere Statens Skadedyrlaboratorium.
28. Hvor foder opbevares og håndteres, skal der renholdes og vedligeholdes, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Vaskeplads

29. Al vask af maskiner, redskaber skal foregå på en plads med et for spildevandet vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og med afledning af spildevandet til en gyllebeholder.

Generelle forhold

Miljøgodkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændringer, der kan medføre en forøget forurening eller andre virkninger på miljøet før Svendborg Kommune har meddelt godkendelse hertil. Det vil blandt andet omhandle ændring eller udvidelse af produktionsarealet, herunder staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg, dyreholdets sammensætning, faste pladser med afløb til brug for f.eks. fortanke og opsamlingsbeholdere eller forhold omkring støj, transport m.v. Svendborg Kommune skal desuden hurtigst muligt orienteres om ændringer i ejerforhold.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Svendborg Kommune gør endvidere opmærksom på, at en afgørelse efter § 16 a, efter reglerne i Husdyrbrugloven ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning.

Retsbeskyttelse

Vilkårene i denne godkendelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40 stk. 1 husdyrbrugloven. Det betyder, at det som hovedregel ikke vil være muligt at stille nye krav til husdyrbruget inden for de første 8 år efter meddelelsen af godkendelsen medmindre,

- Der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- Forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- Forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- Væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, eller
- Det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Husdyrbrugets egenkontrol er undtaget for retsbeskyttelsen, og tilsynsmyndigheden kan revidere denne for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening, eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn, jf. § 53 stk. 2 i husdyrbrugloven.

Retsbeskyttelsesperioden regnes fra datoen for denne godkendelse. Påklages godkendelsen, regnes perioden fra den dato, hvor Miljø- og Fødevarerklagenævnet træffer afgørelse vedrørende klagen.

Revurdering af godkendelse

Miljøgodkendelsen skal, jævnfør § 44 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen regelmæssigt, og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet otte år. Uanset disse frister skal godkendelsen dog revurderes ved offentliggørelse af en BAT-konklusion.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede er ansøger, enhver med en individuel, væsentlig interesse i sagen samt forskellige myndigheder, foreninger og organisationer (jf. kapitel 7 i husdyrbrugloven). Klagenævnet afgør, om du er klageberettiget.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via klageportalen på følgende link: <https://kpo.naevneneshus.dk/>. Klagen sendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr. Gebyret er 900 kr. for privatpersoner og 1800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen og i visse andre tilfælde. For mere information, se Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside, <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke indsendes via klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Svendborg Kommune. Vi videresender herefter din anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om anmodningen kan imødekommes.

Klagen skal være indgivet senest 4 uger efter, at afgørelsen er blevet offentligt annonceret. Du kan finde godkendelsen på Svendborg Kommunes hjemmeside www.svendborg.dk, og klagefristen er dermed **den 6. december 2023**.

Hvis afgørelsen påklages, vil Svendborg Kommune senest tre uger efter klagefristens udløb videresende klagen til behandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet sammen med bemærkninger til sagen og klagepunkterne. Bemærkningerne sendes også til klagesagens parter.

En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Hvis afgørelsen udnyttes i klageperioden, eller mens en eventuel klage behandles af Miljø- og Fødevareklagenævnet, sker dette på ansøgers egen regning og risiko.

Følgende er orienteret om afgørelsen:

Ansøger:

- Tjørntved A/S, v/ Henrik Oldenbjerg, Skovsbovej 14, 5900 Rudkøbing. Mail henrik@oldenbjerg.com
- Konsulent Max Jakobsen, Miljørådgivning, Lindealleen 101, 5330 Munkebo. Mail mjb@maxjakobsen.eu

Naboer indenfor lugtkonsekvenszone på 1.055 m, markeret med rød cirkel:

Myndigheder

- Styrelsen for Patientsikkerhed (stps@stps.dk)

Foreninger og organisationer:

- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Greenpeace, info.dk@greenpeace.org
- Langeland Miljøforeningen, v/ Carl Erik Sander, ces@post3.tele.dk

Orientering om denne afgørelse er desuden sendt til Langeland Kommune samt Lokalforeningen af Dansk Ornitologisk Forening (langeland@dof.dk).

Søgsmål

Ønskes godkendelsen prøvet ved domstolene skal sagen være anlagt senest 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt jf. § 90 i husdyrbrugloven.

Fristen for at anlægge søgsmål er den 8. maj 2024 eller 6 måneder efter en eventuel klagenævnsafgørelse.

Miljøteknisk redegørelse

Denne miljøredegørelse danner grundlag for de vilkår, der meddeles i godkendelsen. Udgangspunktet for redegørelsen er den indsendte ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget.

I den indsendte digitale ansøgning (skema nr.: 237287) er der gennemført beregninger for det ansøgte husdyrbrugs påvirkning af de omkringboende og de nærmeste naturområder. Husdyrbrugets drift og miljøpåvirkning er beskrevet i medsendte miljøkonsekvensrapport. Endvidere er der redegjort for, hvordan husdyrbruget anvender den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Vurdering af miljøkonsekvensrapport

Svendborg Kommune har gennemgået ansøgningen og vurderer, at oplysningskravet vedrørende miljøkonsekvensrapporten er opfyldt, idet den indeholder:

- 1) En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om
  - a) det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
  - b) det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
  - c) det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet,
  - d) den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet,
  - e) alle yderligere oplysninger omhandlet i bilagets pkt. F, som er relevante for de særlige karakteristika, der gør sig gældende for det ansøgte og for det miljø, der kan forventes at blive berørt.
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne i pkt. 1, og påtænkte foranstaltninger ved IE-husdyrbrugets ophør, hvis det ansøgte vedrører et IE-husdyrbrug.
- 3) Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Svendborg Kommune vurderer, at:

Punkt 1a, 1b, 1c fremgår af den digitale ansøgning, der er indsendt via husdyrgodkendelse.dk

Punkt 1d er beskrevet fyldestgørende

Punkt 2 er beskrevet fyldestgørende

Punkt 3 er beskrevet fyldestgørende

Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som bilag 1. Svendborg Kommune har taget udgangspunkt i Miljøkonsekvensrapportens beskrivelser af det ansøgte og beregningerne i det digitale ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk i forhold til de vurderinger og konklusioner der er gennemført i de efterfølgende afsnit.

Ejendomsforhold

Ansøger og ejerforhold

Godkendelsen meddeles til husdyrbruget på Skovsbovej 14, 5900 Rudkøbing. Ansøger og ejer pt. er Tjørntved A/S, Skovsbovej 14, 5900 Rudkøbing.

Den, til enhver tid, ejer og/eller bruger er ansvarlig for, at husdyrproduktionen placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse, samt at de ansatte på ejendommen er bekendt med godkendelsens vilkår.

Vurdering af samdrift med andre husdyrbrug.

Se miljøkonsekvensrapportens afsnit 2.1.

Ansøger ejer en række andre ejendomme, som ligeledes drives med griseproduktion. Det drejer sig om ejendomme på:

- Biskopstorpevej 3, 5900 (sohold)
- Rifbjerg Udflytter 11, 5900 (Intet dyrehold)
- Bjerrebyvej 3, 5953 (sohold)
- Frellesvigvej 19, 5953 (sohold)
- Frellesvigvej 17, 5953 (smågrise)
- Løkkebyvej 81, 5953 (sohold)

Da der er tale om flere anlæg, skal kommunen lave en vurdering, af om der er tale om separate anlæg eller om de skal behandles samlet, jf. husdyrbrugloven.

Der er en fastlagt en præcis definition på samdrift jf. husdyrbrugloven (§ 16c) og klagenævnsafgørelser (MFKN klagenævnsafgørelse 20/11190 samt 21/12752), der siger at nedenstående 3 kriterier alle skal være opfyldt:

- Teknisk forbundet
- Forureningsmæssigt forbundet
- Driftsmæssigt forbundet (hvis de 2 ovenstående kriterier er opfyldt)

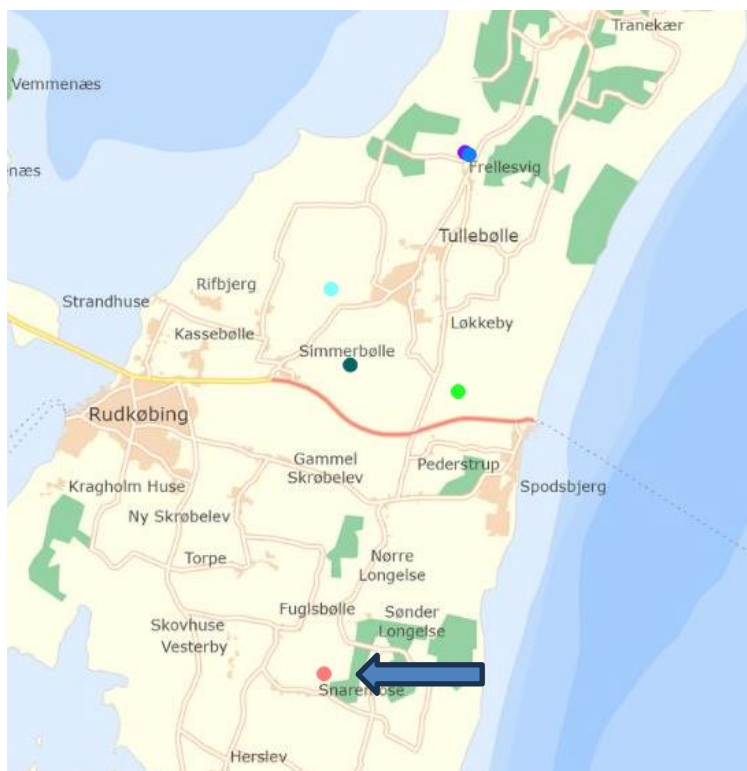
Kommunens vurdering

Vedr. Teknisk forbundet

Dette husdyrbrug har eget fodringssystem og egne gyllebeholdere, og er ikke teknisk afhængig af et andet staldanlæg. De producerede slagtesvin vil kunne købes fra ethvert sohold og ikke nødvendigvis fra egen avl.

Vedr. forureningsmæssigt forbundet

Husdyrbruget ikke placeret så tæt på et andet ejet husdyrbrug, at de er forureningsmæssigt forbundet. Der er 5,5 km til det nærmeste af de andre husdyrbrug under Tjørntved:

Kortudsnit der viser placeringen af de andre ejendomme under Tjørntved A/S. Den ansøgte ejendom er vist med rød prik ved den blå pil.

Svendborg Kommune vurderer derfor at husdyrbruget skal godkendes som en selvstændig enhed idet det ikke er teknisk og forureningsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug under Tjørntved.

Vurdering af sammatrিকulation

I følge husdyrbruglovens § 3 stk. 1 skal husdyranlæg på samme ejendom godkendes samlet.

I følge Geodatastyrelsens matrikelregister består ejendommen af 4 matrikler. Det ansøgte husdyranlæg ligger på hovedmatriklen, og der ligger ikke stalde, gødningsopbevaringsanlæg eller andre driftsbygninger til brug for husdyrhold på de øvrige matrikler.

Kommunens vurdering

Svendborg Kommune vurderer derfor, at alle ejendommens anlæg er indeholdt i det ansøgte.

Biaktiviteter

Se miljøkonsekvensrapportens afsnit 2.2.4.

Ansøger har oplyst, at der ikke er andre aktiviteter på husdyrbruget, der er omfattet af krav om godkendelse eller tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelsesloven.

Kommunens vurdering

Kommune har ikke oplysninger som indikerer, at der skulle være tale om biaktiviteter og vurderer derfor, at dette ikke er tilfældet.

Placering

Husdyrbrugets beliggenhed, afstandskrav og planmæssige forhold

Husdyrbruget ligger ca. 5 km sydøst for Rudkøbing.

Placeringen af husdyranlæggets eksisterende bygninger fremgår af nedenstående kortudsnit:

Oversigtskort fra husdyrgodkendelse.dk der viser ejendommens bygninger

De efterfølgende vurderinger af placering og miljøpåvirkningerne tager udgangspunkt i det beskrevne anlæg.

Afstandskrav

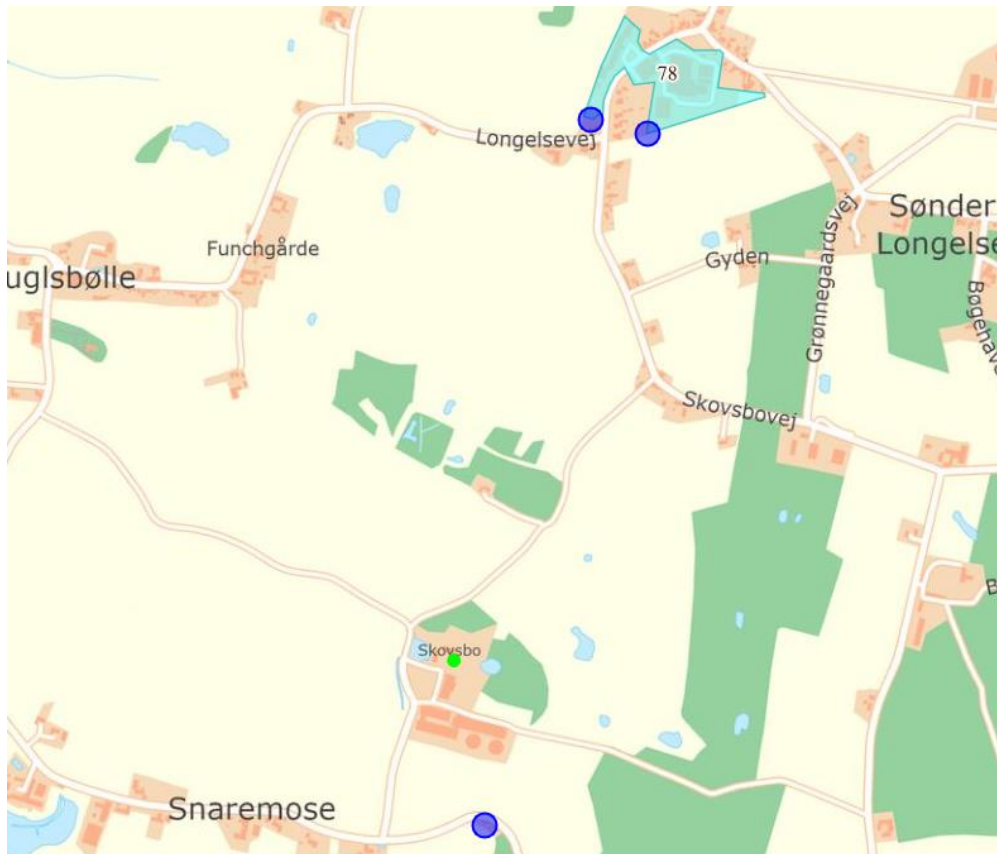
Se miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.1.1.

Dette afsnit vurderer anlæggets placering i forhold til afstandskrav i §§ 6-8 i husdyrbrugloven. Afstandskravene gælder for stalde, hvori der sker en merforurening eller nye gødningslagre. For det ansøgte staldanlæg gælder, at der sker en merforurening fra stald 1, idet der fremover må være slagtesvin i det staldafsnit, hvor der i dag er smågrise. Den nye møddingsplads til hestemøg vil desuden tælle med. Afstandskravene skal derfor beregnes fra det staldafsnit med merudledning eller møddingspladsen til hestemøg. Ansøger har beregnet afstandskravene fra det nærmeste beliggende staldafsnit, og ikke nødvendigvis fra det staldafsnit, hvori der sker en merudledning.

§6

Ændringer af husdyranlæg, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt i eller indenfor 50 m fra byzone/sommerhusområder, lokalplanlagte områder og nabobeboelser.

Som det fremgår af nedenstående kortudsnit, er afstandskravet overholdt.

Kortudsnit med 50 m zoner omkring byzone, lokalplanlagt område og nabobeboelse. Grøn prik markerer placeringen af husdyrbruget.

Svendborg Kommune vurderer, at de valgte udpegninger er korrekte, og at det ansøgte projekt overholder de fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens § 6.

§7

Ifølge husdyrbruglovens § 7 må der ikke etableres, udvides eller ændres husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg inden for 10 m fra ammoniakfølsomme naturtyper.

Der ligger ingen naturområder indenfor 10 m fra det ansøgte anlæg.

§8

Etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening skal overholde en række afstandskrav til f.eks. vandindvindingsanlæg, dræn mv. Afstandskravene og afstanden til de konkrete anlæg/områder fremgår af miljøkonsekvensrapportens tabel 3.

Som nævnt har ansøger beregnet afstandene fra nærmeste beliggende staldbygning og ikke konsekvent fra stald 1, hvori der sker en merforurening eller fra møddingspladsen. Svendborg Kommune vurderer, at det ansøgte projekt overholder de fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens § 8.

Kommunens samlet vurdering af afstandskrav

Svendborg Kommune har ikke beregnet de nøjagtige afstande fra stald 1 eller møddingspladsen til alle kritiske områder, idet alle afstandskrav er overholdt uanset, idet afstandene er store.

Varetagelse af landskab, kulturhistorie, rekreative og geologiske værdier mv.

Se miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.2.

Kommunens bemærkninger

Det fremgår af husdyrbrugloven, at loven særligt tilsigter, at bevare landskabet, kultur- og bymiljøer, værdifulde bebyggelser og at de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource. Kulturhistoriske og rekreative værdier samt geologiske interesser betragtes oftest som en del af de landskabelige værdier.

Ansøger har beskrevet at hestestalden er en mindre bygning med et bruttoareal på ca. 100 m² og en maksimal kiphøjde på 3 meter. Hestestalden er placeret op ad et maskinhus og helt skjult af ejendommens hestefolde og bevoksning. Møddingspladsen er placeret ved vaskepladsen ved maskinhusets sydvendte gavl med et areal på cirka 21 m². Møddingspladsen er dermed heller ikke synlig i lokalområdet.

Svendborg Kommune vurderer, at hestestalden og møddingspladsen med hhv. 3 m og 0 m i højden er skjult af den omgivende bygningsmasse og hegn/træer, samt bygges i tilknytning til det eksisterende. Dermed vil de to forholdsvis små byggerier være skjult i forhold til indkig udefra, og ikke vil have en landskabelig påvirkning.

Husdyrbrugets anlæg

Produktionsareal

De eksisterende to staldbygninger er indrettes til produktion af dyr. I den eksisterende drift er stald 1 lavet til grise fra fravænning til slagt. I beregningsmæssig sammenhæng giver det 50 % staldareal til smågrise og 50 % staldareal til slagtesvin. Stald 2 er indrettet til slagtesvin. Der er søgt om Flex-gruppe "Slagtesvin og Smågrise", i begge stalde:

Stald	Dyretype	Total areal m	Produktionsareal m	Staldsystem
1	Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise	1.940	737	25-49 % fast gulv
			737	
2	Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise	3.132	2.093	25-49 % fast gulv
3	Heste	100	50	Dybstrøelse Udegående 5 måneder/år
Ialt		5.172	3.617	

Der er desuden en eksisterende hestestald på 100 m² hvoraf den 50 m² er produktionsareal. Da hestestalden ikke er godkendt tidligere, indgår den i beregningerne som ny stald. Hestene er udegående det meste af året, og dermed beregnes der ikke lugt fra staldene men kun ammoniakudledning.

Placeringen af produktionsarealet i de enkelte staldafsnit fremgår af bilag 2b. Produktionsarealernes konkrete størrelse er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens bilag 2.

Svendborg Kommune vurderer, at det oplyste produktionsareal i det eksisterende staldanlæg, er i overensstemmelse med Svendborg Kommunes oplysninger fra det tidligere godkendte staldanlæg, oplysninger fra BBR, samt de faktiske forhold på bedriften.

Det fremgår af de efterfølgende vurderinger, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, og Svendborg Kommune vurderer derfor, at der kan stilles vilkår, der tillader den ansøgte ændring på husdyrbruget.

Svendborg Kommune gør opmærksom på, at andre ændringer af størrelse, indretning, dyretype, dyreart m.v. ikke må ske uden Svendborg Kommunes godkendelse.

Fastsættelse af vilkår:

- Der må maksimalt anvendes et produktionsareal på i alt 3.617 m². Produktionsarealet skal være fordelt i bygningerne som vist nedenfor, og skal placeres og indrettes med dyretyper, gulvtyper og staldsystem som angivet i tabellen:

Stald	Dyretype	Total areal m	Produktionsareal m	Staldsystem
1	Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise	1.940	737	25-49 % fast gulv
			737	
2	Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise	3.132	2.093	25-49 % fast gulv
3	Heste	100	50	Dybstrøelse Udegående 5 måneder/år

Produktionsarealet fremgår af bilag 2b samt bilag 2 til miljøkonsekvensrapporten. Ikke-godkendte produktionsarealer må ikke anvendes til dyrehold.

Drift af staldanlæg

Ifølge husdyrbrugloven skal der for husdyrbrug, der har en ammoniakemission, der er større end 750 kg NH₃-N/år, fastsættes vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Ansøger skal anvende det elektroniske ansøgningssystem udarbejdet af Miljøstyrelsen. Ansøgningssystemet beregner husdyrbrugets faktiske ammoniakemission samt tilhørende krav til BAT på baggrund af det ansøgte produktionsareal, overfladeareal af gødningsopbevaringsanlæg og anvendelse af miljøteknologier.

Hvis kravet til BAT ikke er overholdt, skal kommunen inddrage proportionalitetsprincippet i forbindelse med de stillede vilkår til ammoniakreduktion.

Ansøger har beskrevet hvilke BAT-teknikker husdyrbruget anvender. Se miljøkonsekvensrapportens afsnit 6.2.

Beregningsmæssig ændret anvendelse af forsøringsanlægget

Som ansøger beskriver, har kravet til ammoniakreduktion i forbindelse med tidligere miljøgodkendelse været på 15 %. Anvendelse af et forsøringsanlæg giver dog en reel effekt på 64 %. Husdyrbruget har derfor overopfyldt kravene til reduktion af ammoniak. Det skal ikke ligge husdyrbruget til last i forbindelse med ny miljøgodkendelse, hvilket også er beskrevet i den tidligere miljøgodkendelse. I forbindelse med denne miljøgodkendelse "nedskrives" effekten af

forsuringsanlægget derfor rent beregningsmæssigt, og de lovmæssige krav bruges som beregningsgrundlag i det elektroniske ansøgningsssystem. Vurdering af BAT for ammoniak er derfor baseret på lovens krav. Brug af et forsuringsanlæg kan ikke "skaleres" op og ned, hvorfor den reelle effekt af den fortsatte brug af forsuringsanlægget, stadig er 64 %. Beregningerne er dermed "worst case".

Ansøger har supplerende oplyst at (markeret med kursiv skrift):

Det vil være muligt at holde forsuret gylle adskilt fra ikke forsuret gylle, da der er to gyllebeholdere på ejendommen.

Med hensyn til den periode anlægget kører i, så vil der blive ført logbog, hvor det registreres, hvornår forsuringsanlægget startes op og hvornår der slukkes.

Hvis forsuringsanlægget slukkes, vil det kun være i én sammenhængende periode.

Ansøger ønsker ikke at lægge sig fast på, om forsuringsanlægget skal slukkes i en periode eller om det kører hele tiden.

Hvis forsuringsanlægget slukkes, vil det blive i foråret og der genstartes i efteråret.

Herved vil den ikke forsurede gylle kunne udbringes om efteråret.

Når forsuringsanlægget startes op i efteråret, vil der være tømte gyllebeholdere, der kan modtage forsuret gylle til udbringning i foråret, hvor gyllebeholderne så igen vil være klar til at modtage ikke forsuret gylle.

Men som nævnt ønsker ansøger at have muligheden for at slukke anlægget i en længere eller kortere periode, men ønsker ikke at blive hængt op på en bestemt periode.

- *Der er krav om, at forsuringsanlægget årligt skal reducere ammoniakemissionen med 15 %.*
- *Hvis forsuringsanlægget kører hele tiden reduceres den årlige ammoniakemission med 64 %.*
- *Det svarer til, at forsuringsanlægget skal være tændt i mindst 2.054 timer ($15/64 * 8760$ t/år).*

Det er ikke noget problem at sørge for, at anlægget får service forud for hver opstart.

Gylleforsuring er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste som JH-forsuring, NH₄⁺ Infarm i Svinestalde. Der er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4 fastsat krav til driften af svovlsyrebehandling af gylle i svinestalde. Det er beskrevet i MFKN's afgørelse nr. 21/09131, at der kun skal stilles vilkår om, at der skal være et syrebehandlingsanlæg. Det vilkår stilles af Svendborg Kommune.

Der er ansøgt om at bruge gylleforsuring i mindst 2.054 timer om året primært hen over vinterperioden. Kommunen vurderer, at det er vigtigt at der stilles vilkår til gylleforsuringsanlægget med udgangspunkt i ovennævnte standardvilkår, om at anlægget serviceres inden igangsætning, samt at syre er opbevaret uden risiko for personer eller risiko for uheld med udløb til naturen.

Et af kravene til anlægget i bilag 4 er at *svovlsyrebehandlet gylle må ikke opbevares sammen med ubehandlet gylle.*

Ansøger har beskrevet ovenstående, at det at det kan lade sig gøre i praksis, da ejendommen råder over to gyllebeholdere

Svendborg Kommune vurderer, at de stillede vilkår og krav i bilag 4 vil afspejle det praktiske mulige.

Overdækning af gyllebeholder 2.

Ansøger har brugt overdækning af gyllebeholder 2 som ammoniakreducerende tiltag og der stilles vilkår til teknologien ud fra teknologilistens vilkårsforslag til fast overdækning af gyllebeholder med telt. Gyllebeholder 2 er overdækket i den eksisterende bedrift, og overdækningen er medregnet i nudrift og 8 års driften.

Resultat af BAT-ammoniak beregningen

Beregningerne i ansøgningssystemet viser følgende resultat for den samlede udledning af ammoniak fra husdyrbruget:

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lagre) ? i

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	5777,3	487,1	6264,4
Nudrift	4921,3	479,5	5400,8
8 års-drift	2084,3	479,5	2563,8

Det tilhørende krav til BAT er i ansøgningssystemet beregnet til:

Ansøgning (237287) | BAT ?

Herunder er der foretaget en beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Beregningerne er foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder der fremgår af Miljøstyrelsens standardvilkår for BAT fra 2011, og afhænger af om en produktion er placeret i ny eller eksisterende stald. For eksisterende stalde vil gælde en fast værdi per dyr på en given gultype. For nye stalde vil værdien afhænge af produktionens størrelse, således at BAT-kravet skærpes i takt med en voksende produktion.

Samlet BAT beregning ? i	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	5777	487	6264
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	5777	487	6264
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Det fremgår af beregningerne, at husdyrbrugets samlede ammoniakemission ikke er større end det fastsatte krav til BAT.

Ansøger har, i miljøkonsekvensrapporten beskrevet, at ammoniakemissionen reduceres ved anvendelse af følgende teknologier:

1. Delvis fast gulv
2. Anvendelse af forsøringsanlæg
3. Fast overdækning af den ene gyllebeholder

Kommunens vurdering

Svendborg kommune vurderer, at ejendommen, med de beskrevne tiltag, lever op til husdyrbruglovens krav om anvendelse af BAT, og der stilles vilkår i forhold til driften af de anvendte teknologier. Det anvendte staldsystem bidrager også til, at BAT-kravet overholdes, og der stilles derfor også vilkår til det anvendte staldsystem – vilkåret er fastsat i afsnittet om produktionsareal.

Vilkår for forsøringsanlæg

- Der skal drives et anlæg til syrebehandling af gylle fra alle stalde hvor forsøringsanlægget er i drift (minimum 2.054 timer/år). Svovlsyrebehandlingsanlægget skal kontrolleres af producenten inden igangsætning af anlægget efter eventuelle stop. Øvrige vilkår fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4⁷.

Vilkår for overdækning af gyllebeholder

Indretning og drift

- Gyllebeholder 2 skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
- Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
- Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
- Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Egenkontrol

- Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Ventilation

Staldanlægget er indrettet med et mekanisk ventilationsanlæg. Der er 8 gulvudsugningsafkast i stald 1 samt 16 udsugningsafkast placeret i kip. Stald 2 er indrettet med 20 afkast placeret to og to i kip. Miljømæssigt har ventilationsprincippet betydning for lugtbelastningen i omgivelserne og ejendommens energiforbrug. Læs mere i afsnittet om lugt, hvor der er stillet vilkår omkring ventilationsafkast.

Svendborg Kommune vurderer, at der løbende bør være fokus på driften af ventilatorerne sådan, at der sikres en optimal effekt og begrænsning af energiforbrug. Ansøger har oplyst, at det er almindelig praksis, at ventilationsanlæg rengøres og vedligeholdes løbende. Der vaskes ventilationsafkast efter hvert hold grise. Se miljøkonsekvensrapportens afsnit 6.1.4.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at den almindelige praksis, om rengøring og vedligehold vil sikre, at ventilationsanlægget fungerer optimalt, og der stilles derfor ikke særlige vilkår til yderligere rengøring af ventilationsanlægget.

Rengøring

Formålet med rengøring af stalde er at nedsætte smittetrykket i besætningen, men også at reducere eventuelle miljømæssige gener i form af f.eks. lugt, støv og fluer.

For at begrænse de miljømæssige gener er det Svendborg Kommunes vurdering, at staldanlægget til hver en tid skal renholdes og rengøres, så den miljømæssige påvirkning

---

⁷ Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 443 af 26. april 2023

begrænses og der opnås en god staldhygiejne. Dette vil bl.a. indebære, at stier holdes tørre, samt at stalde og fodringsanlæg holdes rene.

Lovkrav: Arealer, hvor dyr opholder sig kortvarigt, som f.eks. udleveringsrum, og staldgange og lignende, og som ikke er indregnet i produktionsarealet skal rengøres effektivt, efter endt ophold.

- Arealerne, som dyrene har adgang til dagligt (f.eks. staldgange) skal være effektivt rengjort senest 4 timer efter endt ophold.
- Arealer som dyrene ikke har adgang til dagligt (f.eks. udleveringsrum) skal være effektivt rengjort senest 12 timer efter ophold.

God staldhygiejne nedbringer bl.a. lugt fra staldanlægget. Svendborg Kommune stiller yderligere vilkår for at sikre at hele staldanlægget renholdes:

Fastsættelse af vilkår:

- *Staldanlægget skal renholdes og rengøres i et omfang, så der til hver en tid opnås en god staldhygiejne, og de miljømæssige gener begrænses.*

Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg

Miljøpåvirkningen fra husdyrbrugets anlæg vurderes i forhold til den faktiske emission fra produktionsarealet. Hvor det er relevant eller, hvor loven fastlægger det i en metode vurderes merpåvirkningen i forhold til henholdsvis nudrift og 8 års drift.

Svendborg Kommune vurderer, at oplysningerne for nudriften og 8 års driften, der er opgivet i den digitale ansøgning, er korrekte, og at disse kan danne grundlag for de efterfølgende vurderinger.

Ammoniakdeposition til naturområder

Det fremgår af ansøgningen, at ammoniakemissionen er 2.564 kg NH₃-N/år i 8-årsdrift og 5.401 kg NH₃-N/år i nudrift og 6.264 kg NH₃-N/år i ansøgt drift. Dermed fås:

Samlet resultat af ammoniakberegninger

Samlet emission: **6264,4** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **3700,6** (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift): **863,6** (kg NH₃-N/år)

Ansøger har udpeget en række naturområder, og husdyrbrugets ammoniakdeposition er beregnet hertil. De valgte naturområder fremgår af miljøkonsekvensrapporten i bilag 1, og af kortudsnit under de enkelte beskrivelser af natur-kategorierne.

Svendborg Kommune har vurderet, at der skal beregnes til en række punkter yderligere, og resultaterne af beregningerne fremgår desuden af nedenstående tabel og tekst.

Resultatet af de gennemførte beregninger fremgår af den efterfølgende tabel.

Oversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Overdrev Syd	Kategori 2	Sagsbehandler	0	S	0,0	0,0	0,0
Vandhul 3 øst	Kategori 3	Sagsbehandler	0	V	0,5	0,1	0,8
Eng øst	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Bn	1,3	0,2	2,3
Vandhul 2 øst	Kategori 3	Sagsbehandler	0	V	0,9	0,2	1,5
Vandhul nordøst	Kategori 3	Sagsbehandler	0	V	2,2	0,4	3,8
Vandhul øst	Kategori 3	Sagsbehandler	0	V	1,8	0,3	3,2
Nr. 9. Vandhul - nordvest	Kategori 3	Ansøger	0	V	2,3	0,8	3,6
Nr. 8. Vandhul - nord	Kategori 3	Ansøger	0	V	4,5	1,0	7,5
Nr. 7. Skov - sydøst	Kategori 3	Ansøger	0	S	1,7	0,3	3,0
Nr. 6. Mose - sydvest	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,1	0,4
Nr. 4. Mose - nord	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,6	0,1	1,0
Nr. 3. Mose - øst	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	1,2	0,2	2,1
Nr. 2. Overdrev >2,5 ha	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Nr. 1. Overdrev (Natura2000)	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1

Resultatet opnås med udgangspunkt i, at der er indregnet en ammoniak-reducerende effekt for så vidt angår:

- Valg af gulvtype
- Anvendelse af forsøringsanlæg
- Fast overdækning af den ene gyllebeholder

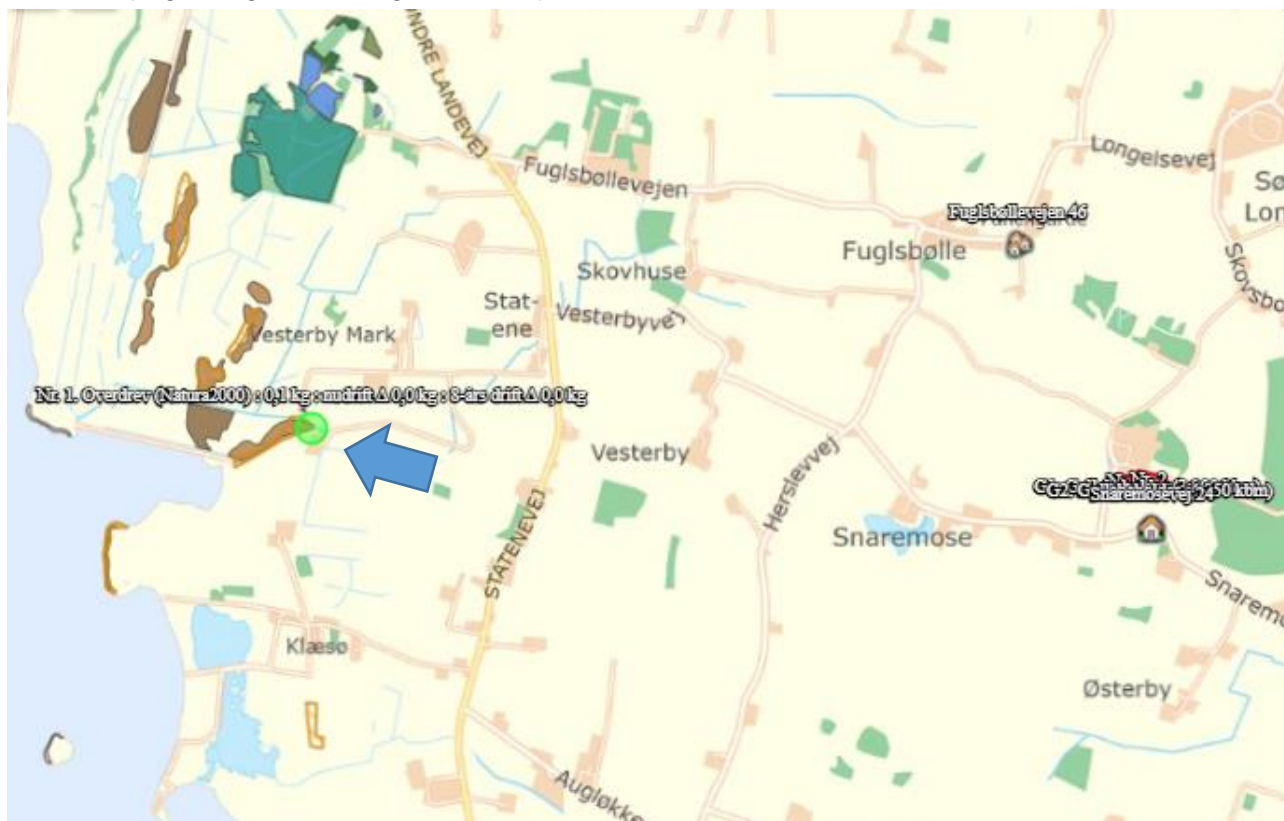
Der er i afsnittet om *Produktionsareal og Drift af anlæg* fastsat vilkår herom.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er de Natura 2000-naturtyper, som er omfattet af husdyrbruglovens § 7, stk. 1, nr. 1. Det er de ammoniakfølsomme naturområder, der er udpegningsgrundlag for det internationale naturområde, og som Naturstyrelsen har kortlagt i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Ifølge husdyrbrugloven må den totale kvælstofdeposition maksimalt udgøre 0,7 kg N/ha/år, dog 0,4 eller 0,2 kg N/ha/år, hvis der findes 1, eller mere end 1 husdyrbrug i nærheden.

Der er udpeget følgende kategori 1 naturpunkter:

Kortudsnit fra husdyrgodkendelse.dk hvor nærmeste kategori 1 natur er vist med blå pil.

Naturområdet er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

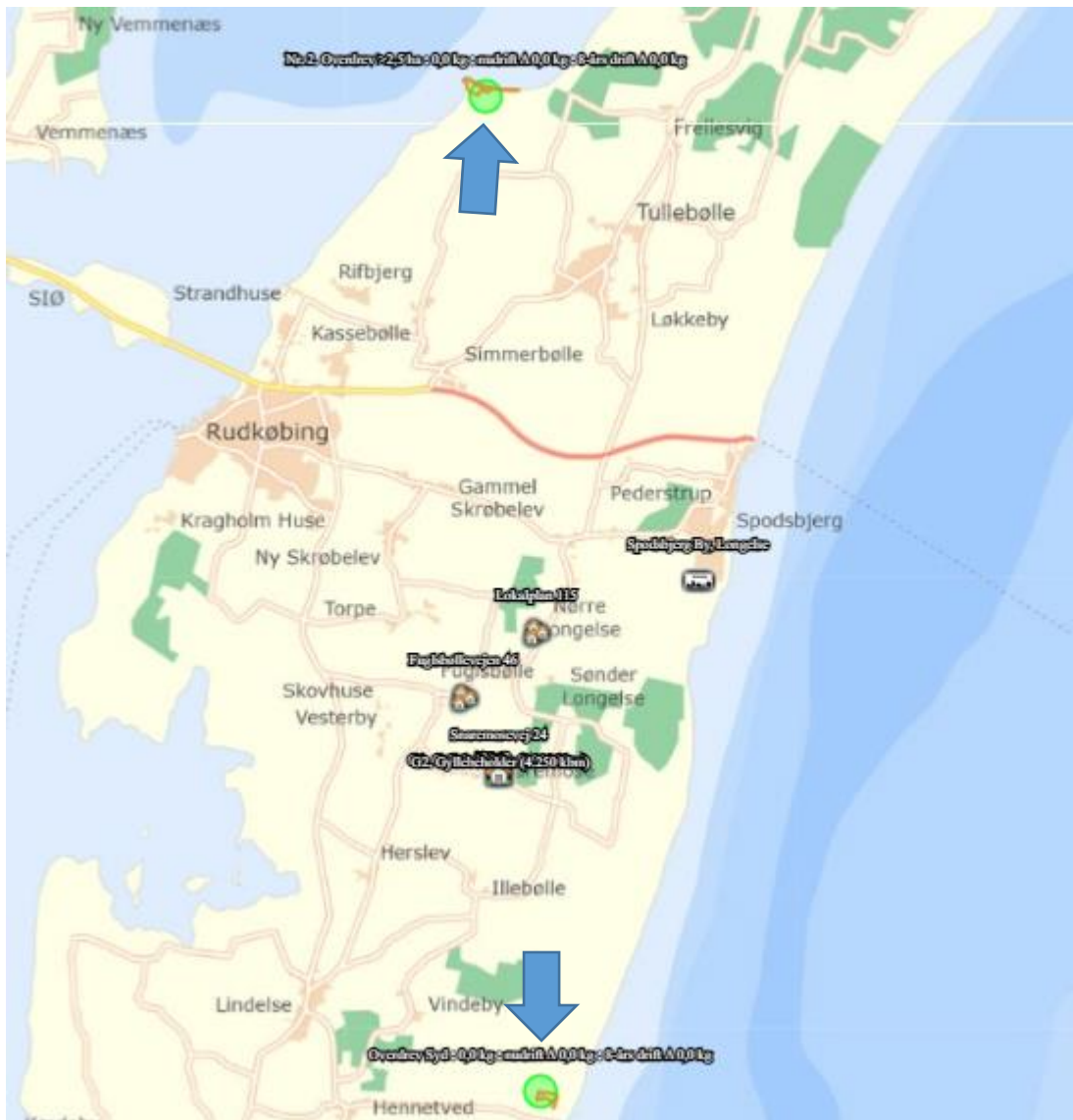
Det nærmest beliggende kategori 1 naturområder er et kalkoverdrev ca. 3 km vest for ejendommen. Se ovenstående skema med depositionsregninger.

Totaldepositionen til kalkoverdrevet fra staldanlægget er 0,1 kg/ha/år. Der er ikke regnet med kumulativ, da husdyrbruglovens skrappeste grænseværdi på 0,2 kg N/ha/år er overholdt.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur er ammoniakfølsom natur beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende udenfor Natura 2000-områder f.eks. højmoser og lobeliesøer, § 3-beskyttede heder større end 10 ha, og § 3-beskyttede overdrev større end 2,5 ha. Husdyrbrugloven krav til kategori 2 natur er en maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Der er udpeget følgende kategori 2 naturpunkter:

Kortudsnit fra husdyrgodkendelse.dk hvor nærmeste to kategori 2 naturområder er vist med blå pile.

De nærmeste kategori 2 naturområder er et overdrev der ligger knap 5 km syd for staldanlægget (Overdrev Syd) og et overdrev der ligger ca. 9,5 km nord for staldanlægget (Nr. 2 Overdrev >2,5 ha). Se ovenstående skema med depositionsregninger.

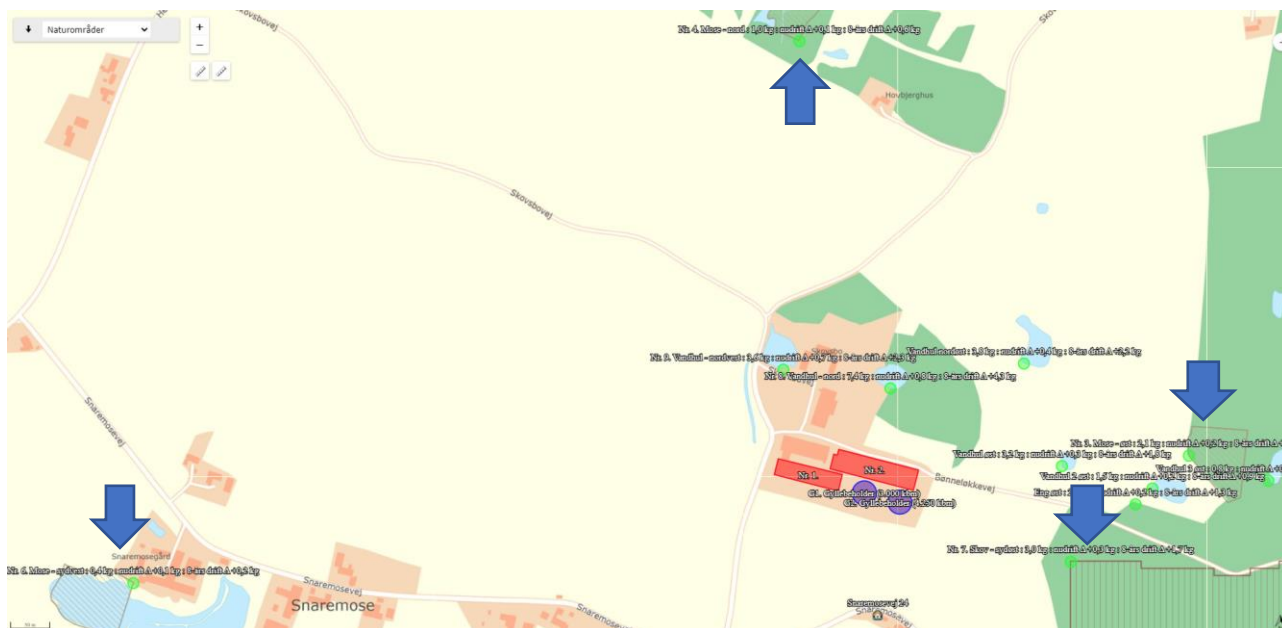
Naturområderne er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten. Totaldeposition og merdeposition til begge kategori 2 overdrev er 0,0 kg N/ha/år, og dermed overholdes husdyrbruglovens krav til kategori 2 natur.

Kategori 3-natur

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturtyper udenfor Natura 2000-områder, som ikke allerede er omfattet af kategori 1 og 2. Det vil sige § 3-beskyttede heder, moser og overdrev, og derudover også ammoniakfølsomme skove. Enge, søer og strandenge regnes ikke for ammoniakfølsom natur, og er derfor ikke omfattet af Kategori 3.

I henhold til Husdyrbrugloven kan kommunen stille krav om maksimal merdeposition til denne type af naturområder, dog ikke under 1,0 kg N/ha/år.

Ansøger har udpeget følgende Kategori 3 naturpunkter:

Kortudsnit fra husdyrgodkendelse.dk hvor nærmeste kategori 3 naturområder er vist med blå pile.

De nærmeste kategori 3 naturområder er en skov der ligger cirka 250 m øst for staldanlægget (Nr. 7. Skov-sydøst), og en mose der ligger cirka 400 meter øst for staldanlægget (Nr. 3. Mose-øst). Se ovenstående skema med depositionsregninger.

De nærmeste kategori 3 naturområder er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Vurdering af skov

Merdepositionen til skoven er over 1 kg N/ha/år. Derfor skal der foretages en nærmere vurdering af om skoven vurderes at blive påvirket af det ansøgte projekt.

Skoven modtager en merdeposition fra staldanlægget på 1,7 kg N/ha og en totaldeposition fra staldanlægget på 3 kg N/ha. Baggrundsbelastningen i området er 11,6 kg N/ha (gennemsnitstal 2019-2021). Da skoven modtager mere end 1 kg N/ha/år har Svendborg Kommune foretaget en nærmere vurdering af skoven og dens tålegrænse.

Den overordnede tålegrænse for skov er 10-20 kg N/ha/år.

Ammoniakfølsom skov?

Der har været skov på arealet i mere end 200 år ifølge gamle kort, det vurderes derfor, at der er tale om en ammoniakfølsom skov.

Status og udpegnings i kommuneplan

Ingen

Skovens naturkvalitet

Gennemgang af luffotos viser at skoven har været driftet løbende gennem årene. Skiftende områder har været fældet og tilplantet. Undervejs er vedplanter skiftet ud med holme af nåletræer og der er etableret en lysning i midten af skoven. Skoven er fredskov. Fredskovsgrænsen passer med skovens afgrænsning.

Skoven blev besøgt den 9. juni 2023. Der er tale om en produktionsskov med primært ensaldrede bøgetræer og holme med nåletræer. Der er desuden etableret en lysning midt i skoven. Brede arbejdsveje er en del af lysningen. En del af det midterste skovareal var fældet for nyligt. Her var der plantet nye træer i holme med enten blandede løvtræer eller thuja. I skoven fandtes desuden en åben grøft og to mindre vandhuller, hvor der blev fundet lille vandsalamander og grøn frø i det ene. Den østligste del af skoven var lavere liggende med mosevegetation. Der blev lavet en separat besigtigelse af mosen, og den beskrives ikke nærmere her. Den østligste og sydligste del af skoven, vurderes at være ældst. Her fandtes gammelskovsarter. Naturindholdet i den nordligste og midterste del af skoven, var ved besigtigelsen begrænset. Den østligste del af skoven var ligeledes bøgeskov, på nær mosen som var elleskov. Bunden af den østligste del af skoven var helt domineret af bregnerne almindelig og bredbladet mangeløv. I den ældste del af bøgeskoven var der mange store gamle træer og enkelte døde træer og træer med spættehuller.

- Gammelskovsarter (§ 25-listen): Skovhullæbe.
- Positive arter for skov: Hvid anemone, dansk arum, almindelig eg, stor fladstjerne, hasse, stor konval, almindelig mangeløv, bredbladet mangeløv, gråpil, almindelig røn, skovmærke, skovsyre og skovstar.
- Dominerende arter i skovbunden: enblomstreret flitteraks og hvid anemone i den vestlige del af skoven og almindelig mangeløv og bredbladet mangeløv i den østlige del af skoven (som ikke er mose).
- Hydrologi: Skoven var grøftet og der var 2 mindre vandhuller samt en beskyttet mose (mosen indgår ikke i vurderingen af skoven, da den ligger i den østlige del og er registreret for sig selv).
- Artsscore: Ingen angivelse
- HNV Skov: I den lave ende af skalaen
- Bioscore: 1 ud af 20 mulige

Samlet vurdering af skoven og konkret vurderet tålegrænse

Det vurderes samlet, på baggrund af naturkvaliteten, status og udpegning i kommuneplan samt undersøgelse af modificerende faktorer, at **skovens konkrete vurderede tålegrænse er 15-20 kg N/ha/år.**

Da skoven samlet modtager en ammoniakdeposition på 14,6 kg N/ha/år (baggrundsbelastning + totaldeposition fra staldanlægget) er hverken skovens øvre- eller nedre tålegrænse overskredet. Det vurderes derfor, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en tilstandsændring af skoven.

Vurdering af mose øst for staldanlæg

Merdepositionen til mosen er over 1 kg N/ha/år. Derfor skal der foretages en nærmere vurdering af om mosen vurderes at blive påvirket af det ansøgte projekt.

Mosen modtager en merdeposition fra staldanlægget på 1,2 kg N/ha og en totaldeposition fra staldanlægget på 2,1 kg N/ha. Baggrundsbelastningen i området er 11,6 kg N/ha (gennemsnitstal 2019-2021).

Mosen blev besøgt den 9. juni 2023.

Det vurderes at der er tale om 2/3 kalkrigt højstaude-/rørsump og 1/3 fugtigt krat med moderat naturtilstand. Der blev fundet 28 typiske arter fra mose, hvoraf de 3 var særligt positive arter for naturtypen og de 5 var problemarter.

Den konkrete vurderede tålegrænse vurderes at være 20-30 kg N/ha/år.

Da mosen samlet modtager en ammoniakdeposition på 13,7 kg N/ha/år (baggrundsbelastning + totaldeposition fra staldanlægget) er hverken mosens øvre- eller nedre tålegrænse

overskredet. Det vurderes derfor, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en tilstandsændring af mosen.

De øvrige kategori 3 naturområder modtager en merdeposition under 1 kg N/ha/år fra staldanlægget. Dermed overholdes husdyrbruglovens krav til kategori 3 natur.

Øvrig natur - § 3-beskyttede naturområder

Søer, enge og strandenge er ikke omfattet af husdyrbruglovens kategori 1-,2-, eller 3-natur, men de er beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3, og deres tilstand må derfor ikke ændres. I følge husdyrbruglovens § 34 skal kommunen i sin vurdering varetage hensynet til natur, der er beskyttet mod tilstandsændringer. Ifølge DMU-notat af 26/06 2005⁸, er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år.

Ansøger har udpeget følgende § 3 beskyttede arealer:

Kortudsnit fra husdyrgodkendelse.dk hvor nærmeste naturområder er vist med blå pile samt tal.

De nærmeste § 3 beskyttede naturområder er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Nærmeste § 3 beskyttede natur er 2 vandhuller tæt på staldanlægget mod nord (Nr. 8 Vandhul – nord og Nr. 9. Vandhul - nordvest), og 2 vandhuller nordøst for staldanlægget (Vandhul øst og Vandhul nordøst), som alle modtager en merdeposition fra det ansøgte projekt på mere end 1 kg N/ha/år. Se ovenstående skema med depositionsregninger og kort med angivelserne 1-4. Der skal derfor foretages en nærmere vurdering af disse søer.

Baggrundsbelastning i området er 11,6 kg N/ha/år (gennemsnit fra årene 2019-2021).

Vandhullerne blev besigtiget den 9. juni 2023 og gennemgås herunder.

⁸ DMU-appendiks praksisnotat af 26/06 2005 https://mst.dk/media/95275/DMU-appendiks_praksisnotat_080310.pdf

Nr. 9 Vandhul – nordvest (1 på kort)

Dette vandhul ligger tæt på staldanlægget og modtager en merdeposition på 2,3 kg N/ha/år og en totaldeposition på 3,6 kg N/ha/år fra det ansøgte projekt. Der var åkander i vandhullet ved besigtigelsen, men ellers ingen vandplanter. Vandhullet er tydeligt næringsrigt med helt grønt og uigennemsigtigt vand. Der var ikke til- og fraløb.

På baggrund af besigtigelsen vurderes det, den samlede ammoniakdeposition til vandhullet på 15,2 kg N/ha/år (baggrundsbelastning + totaldeposition fra staldanlægget) ikke vil medføre en tilstandsændring af dette næringsrige vandhul.

Nr. 8 Vandhul – nord (2 på kort):

Dette vandhul ligger tæt på staldanlægget og modtager en merdeposition på 4,5 kg N/ha/år og en totaldeposition på 7,5 kg N/ha/år fra det ansøgte projekt. Ejer har plantet kransnålalger i vandhullet i håbet om at gøre vandet mere rent og klart. Udover disse var der ingen vandplanter. Vandhullet var tydeligt næringsrigt med helt grønt og uigennemsigtigt vand. Vandhullet modtog tagvand fra staldanlæg og terrasse, og der var fraløb videre til dræn.

På baggrund af besigtigelsen vurderes det, den samlede ammoniakdeposition til vandhullet på 19,1 kg N/ha/år (baggrundsbelastning + totaldeposition fra staldanlægget) ikke vil medføre en tilstandsændring af dette næringsrige vandhul, som i forvejen modtager næringsrigt tagvand fra stalden.

Vandhul øst (3 på kort):

Dette vandhul ligger længere væk fra staldanlægget, men er omgivet af tidligere mark i omdrift, som i år er blevet i sået blomsterbrak. Vandhullet modtager en merdeposition på 1,8 kg N/ha/år og en totaldeposition på 3,2 kg N/ha/år fra det ansøgte projekt. Vandhullet var lavvandet og havde veludviklet sumpvegetation langs bredden, vandet var ret klart, der var undervandsplanter og åkander, grønne frøer, guldsmede, vandnymfer og mosesnegle. Vandhullet vurderes at være næringsrigt, men med god naturtilstand. Vandhullet havde ikke til- og fraløb.

På baggrund af besigtigelsen vurderes det, den samlede ammoniakdeposition til vandhullet på 14,8 kg N/ha/år (baggrundsbelastning + totaldeposition fra staldanlægget) ikke vil medføre en tilstandsændring af vandhullet.

Vandhul nordøst (4 på kort):

Dette vandhul ligger forholdsvis væk fra staldanlægget, men er omgivet af tidligere mark i omdrift, som i år er blevet i sået blomsterbrak. Vandhullet modtager en merdeposition på 2,2 kg N/ha/år og en totaldeposition på 3,8 kg N/ha/år fra det ansøgte projekt. Vandhullet var ret dybt (1,5-2 meter) og havde veludviklet sumpvegetation langs bredden, vandet var ret uklart, og der var ikke undervandsplanter eller andre vandplanter i vandhullet. Der blev observeret guldsmede og vandnymfer i sumpvegetationen. Vandhullet havde forholdsvis stejlebrinker. Vandhullet vurderes at være næringsrigt med moderat naturtilstand. Vandhullet havde ikke til- og fraløb.

På baggrund af besigtigelsen vurderes det, den samlede ammoniakdeposition til vandhullet på 15,4 kg N/ha/år (baggrundsbelastning + totaldeposition fra staldanlægget) ikke vil medføre en tilstandsændring af vandhullet.

Anden natur

Merdepositionen til engen og de øvrige angivne vandhuller er under 1 kg N/ha/år.

Svendborg Kommune vurderer på den baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil ændre tilstanden af de § 3 beskyttede naturområder.

Øvrig natur – Natura 2000

Nærmeste Natura 2000-område nr. 127 'Sydfynske Øhav', ligger ca. 2 km vest for staldanlægget. Ammoniakdepositionen til dette område er 0,0 kg N/ha/år. På den baggrund vurderer Svendborg Kommune, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Se desuden tidligere afsnit med vurdering af kategori 1-natur.

Øvrig natur - Fuglebeskyttelse

Fuglebeskyttelsesdirektivet fastlægger en generel beskyttelse af alle vilde fugle og deres levesteder i og udenfor Natura 2000.

Nærmeste fuglebeskyttelsesområde er nr. 71, som er en del af Natura 2000-område nr. 127 'Sydfynske Øhav'. Fuglebeskyttelsesområdet findes ca. 2 km vest for staldanlægget.

På grund af den store afstand vurderes det, at det ansøgte projekt, hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området 'Sydfynske Øhav' herunder fuglebeskyttelsesområde nr. 71 væsentligt.

Den øvrige varetagelse af vilde fugle og deres levesteder, sker ved at Svendborg Kommune i husdyrgodkendelsen vurderer, om ammoniakdepositionen fra det ansøgte projekt vil medføre en ændring af naturområder i nærheden. Da tålegrænsen for naturområderne i nærheden af staldanlægget ikke overskrides i forbindelse med det ansøgte projekt, vurderer vi, at naturområdernes tilstand ikke vil ændre sig.

På grund af det ansøgte projekts karakter, afstanden til nærmeste fuglebeskyttelsesområde og den uændrede tilstand af nærliggende naturområder, vurderes det samlet, at det ansøgte projekt, hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke vilde fugle og deres levesteder væsentligt.

Samlet vurdering

Svendborg Kommune vurderer, at

- Kravene om maksimalt tilladt totaldeposition for kategori 1- og kategori 2-natur er overholdt.
- Merbelastningen fra husdyrbrugets ammoniakdeposition ikke medfører en tilstandsændring af de nærmeste omkringliggende naturområder, og der fastsættes derfor ikke krav til maksimal merdeposition i forhold til kategori 3-natur og § 3 natur.
- Der ikke er nogen påvirkning af internationale naturområder.
- Der er ikke nogen påvirkning af vilde fugle og deres levesteder.

Der stilles derfor ikke vilkår med henblik på at begrænse ammoniak-emissionen fra driften af husdyrbruget, udover de vilkår, der tidligere er fastsat til begrænsning af ammoniakemissionen (valg af gultype, gylleforsuring, overdækning af en gyllebeholder).

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter)

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets⁹ Bilag IV. Disse Bilag IV-arter er særlig strengt beskyttet i deres naturlige udbredelsesområde. Beskyttelsen indebærer forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder, yngle- og rasteområder, både indenfor og udenfor Natura 2000-områderne.

Før kommunen kan træffe afgørelse om godkendelse skal der foretages en konkret vurdering af, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arter, jf. gældende habitatbekendtgørelse¹⁰.

Svendborg Kommune har kendskab til at følgende bilag IV-arter findes i lokalområdet:

- *Springfrø*.

I området kan der desuden forekomme:

Stor vandsalamander, Spidssnudet frø og Dværgflagermus, Sydflagermus, Brunflagermus.

Padder

Springfrø er fundet mange steder i lokalområdet nord og vest for staldanlægget inden for 1-2 km cirka.

Stor vandsalamander, Springfrø og Spidssnudet frø yngler i vandhuller af forskellig størrelse. De skal helst være solbeskinnede, med rent vand og uden fisk. Dybe, kolde eller forurenede vandhuller kan dog være sommerlevested, selv om de ikke egner sig som ynglested. *Spidssnudet frø* yngler også ved bredden af store søer og i overskyggede ellesumpe.

Padderne forlader vandhullerne efter yngletiden, og opholder sig og overvintrer i områdets småskove, levende hegn og sten- og jorddiger.

Der findes flere små søer (vandhuller) tæt på staldanlægget. Svendborg Kommune har beregnet ammoniakdepositionen til disse vandhuller, og de vandhuller der modtager en merdeposition på mere end 1 kg N/ha/år er besigtiget og vurderet nærmere. Se ovenstående afsnit om § 3 natur. Det vurderes at tilstanden af vandhullerne ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt. Det ansøgte projekt påvirker desuden ikke småskove, levende hegn eller sten- og jorddiger. På den baggrund vurderes det, at det ansøgte projekt ikke kan beskadige eller ødelægge bilag IV-padders yngle- eller rasteområder.

Flagermus

Sydflagermus yngle- eller rasteområder vil kunne påvirkes af projekter, som indebærer forringelse af bygninger, da de yngler i huse. *Sydflagermus* vælger næsten altid beboelseshuse gerne lidt større villaer eller større huse på landet. De vælger aldrig mere åbne bygninger som lader og lignende. De vil desuden kunne blive påvirket af større ændringer af skovkantens placering, forløb og beskaffenhed.

Brunflagermus og Dværgflagermus kan blive negativt påvirket af fældning af træer med hulheder, træer med revner og sprækker, kapning af grene med hulheder osv. De kan desuden påvirkes negativt af større ændringer af skovkanternes placering, forløb og beskaffenhed,

---

⁹ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer.

¹⁰ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

plantning af nåletræer efter afdrift af gammel løvskov og selektiv fældning af træer med potentiale for hulheder ved udtynding af skov. Da dværgflagermus ofte har sommerkvarter i huse af varierende type, kan de desuden ligesom *Sydflagermus* påvirkes negativt af forringelser af bygninger. Vandflagermus kan desuden påvirkes negativt af forurening af søer, vandløb og brakvandsområdet, der nedsætter insektproduktionen samt formindskelse af åbne vandflader, tilgroning af vandflader.

Da der ikke rives bygninger ned, fældes træer eller ændres på bevoksning og tilstanden af søer i området ikke ændrer sig, som følge af det ansøgte projekt, vurderes det, at yngle- eller rasteområder for flagermus ikke kan blive beskadiget eller ødelagt, af det ansøgte projekt.

Plantearter

Der er ikke registreret plantearter i Langeland Kommune, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b, i nærheden af det ansøgte projekt. Det vurderes derfor, at det ansøgte projekt ikke kan ødelægge disse plantearter.

Samlet vurdering

Samlet set vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a eller ødelægge de plantearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b.

Påvirkningen fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 1 og stk. 2.

Lugt

Se miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3.1.

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er lugtemission fra stalde. Der vil også kunne forekomme lugt fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning. Der foreligger dog kun data og modeller, der kan beregne lugtbelastningen fra stalde til omgivelserne. Det betyder, at lugtgener fra gødningsopbevaringsanlæg og udbringning primært reguleres ved generelle regler jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen¹¹, samt regler om tidspunkter, arealer og udbringningsmetoder, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsen¹².

Lugtbelastningen fra stalde angives ved en række beregnede geneafstande og tilhørende genekriterier. Afstanden til naboer skal være længere end de beregnede geneafstande for, at genekriterierne kan overholdes. Husdyrbruglovens genekriterier er fastlagt i forhold til

---

¹¹ Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning (husdyrgødningsbekendtgørelsen), BEK nr. 2243 af 29. november 2021.

¹² Bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning (gødningsanvendelsesbekendtgørelsen), BEK nr. 1025 af 30. juni 2023.

enkeltboliger, samlet bebyggelse¹³ og lokalplanlagt boligområde m.v.¹⁴ i landzone og byzone/sommerhusområde.

Ifølge husdyrbrugloven reduceres de modelberegnedede geneafstande, hvis husdyrbruget er placeret nord for de omkringboende. Omvendt forøges geneafstanden, hvis der ligger andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300 m fra byzone og lign. eller samlet bebyggelse eller indenfor 100 m fra enkeltliggende boliger.

Beregningen af geneafstandene foretages både med NY model¹⁵ og FMK-modellen¹⁶. Den model, der beregner den længste geneafstand anvendes. Der er for hver beregningsmodel fastsat tilhørende genekriterier.

Der beregnes ikke lugt fra dyr der græsser hele sommeren, derfor er der ikke lugtbidrag fra hestene.

Ansøger har beskrevet og vurderet hvor nærmeste enkeltliggende bolig, samlede bebyggelse, lokalplanlagte område samt byzone/sommerhusområde er beliggende. Det efterfølgende oversigtskort viser placeringen af de udpegede boliger og områder.

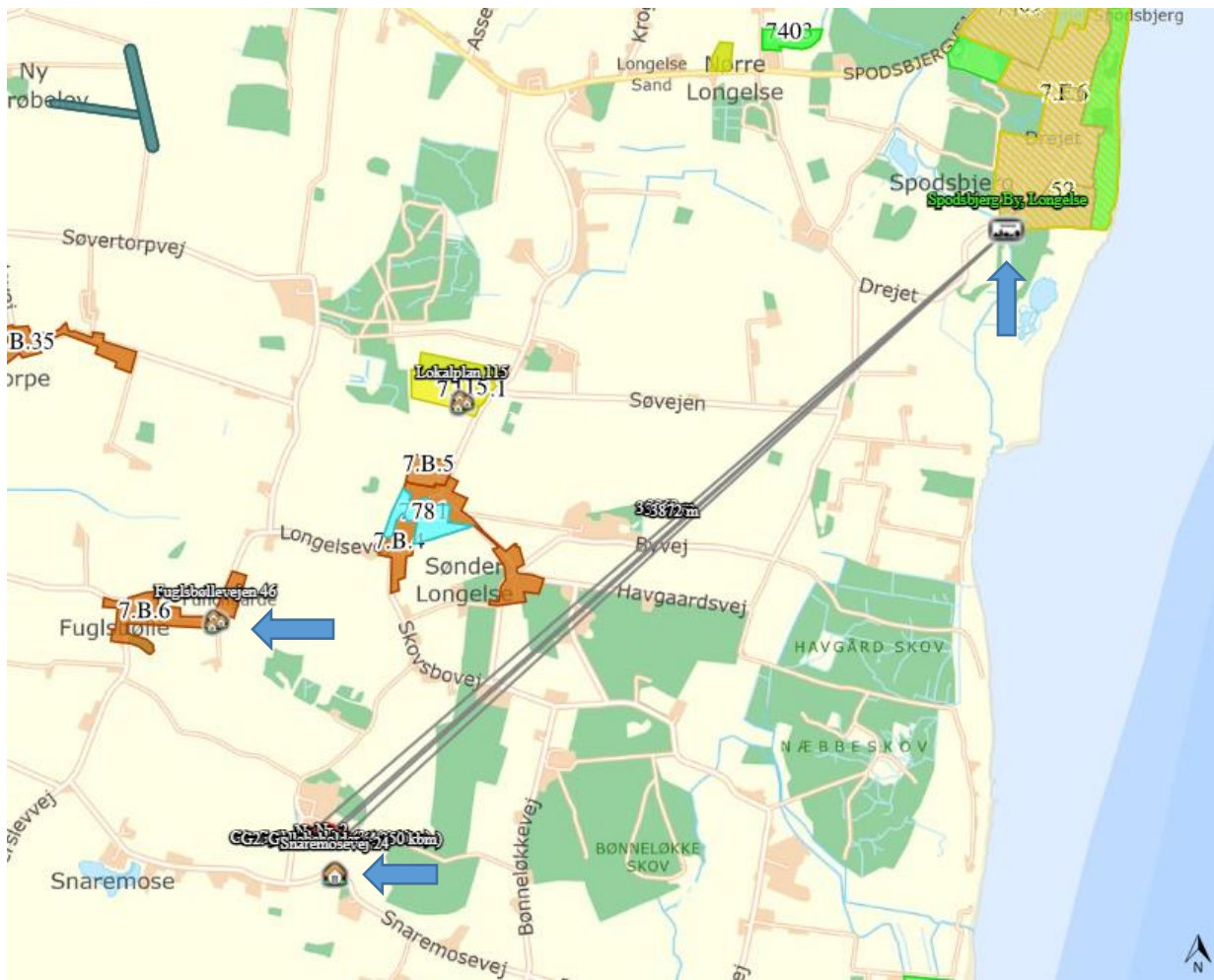
---

¹³ Beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften.

¹⁴ Lokalplan i landzone, der er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

¹⁵ Tager udgangspunkt i ny lugtvejledning og OML-Operationelle Multi Luftforureningsmodel

¹⁶ Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK 2. udgave maj 2002.

Udklip fra husdyrgodkendelse.dk med placering af nabo (Snaremoselvej 24), samlet bebyggelse (Fuglsbøllevej 46) og byzone – markeret med blå pile.

Svendborg Kommune har vurderet, at de valgte udpegninger er korrekte.

Ansøger har i ansøgningssystemet gennemført en beregning af lugtbelastningen ved ovenstående beregningspunkter. Svendborg Kommune har suppleret beregningerne med udpegnin af flere enkeltboliger i landzonen for at afklare om lugt er overholdt til hertil. Resultatet fremgår af den efterfølgende tabel:

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Hovbjerghus 10	0	NY	366,9	366,9	488,6	Ja
Snaremoesevej 16	0	NY	366,9	366,9	480,2	Ja
Snaremoesevej 18	0	NY	366,9	366,9	419,7	Ja
Snaremoesevej 20	0	NY	366,9	293,5	383	Ja
Snaremoesevej 22	0	NY	366,9	293,5	310,8	Ja
Snaremoesevej 24	0	NY	366,9	293,5	199	Nej
Snaremoesevej 26	0	NY	366,9	293,5	219	Nej
Fuglsbøllevejen 46	0	NY	716,4	716,4	1005,7	Ja
Lokalplan 115	0	NY	716,4	716,4	1925,4	Ja
Spodsbjerg By, Longelse	0	NY	924,4	924,4	3897	Ja

Det fremgår af beregningerne, at husdyrbruglovens lugtkriterier ikke kan overholdes i forhold til nærmeste enkeltboliger i landzonen, Snaremoesevej 24 og 26. Lugtgeneafstanden er overholdt til de øvrige boliger i landzonen. Kravene til samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde er overholdt.

Når der søges om flexgruppe Slagtesvin og Smågrise er beregningerne baseret på den sammensætning af dyretyperne, som afgiver den største lugtemission. I dette tilfælde vil den største lugtemission afgives, hvis der udelukkende er slagtesvin i begge stalde. Hvis der indsættes slagtesvin i begge stalde, vil lugtemissionen øges i forhold til den nuværende drift.

Når husdyrbruglovens genekriterier ikke kan overholdes, og lugtemissionen samtidig øges i forhold til nudrift, vil der ifølge Miljøstyrelsens vejledning være tale om, at husdyrproduktionen som udgangspunkt medfører en væsentlig påvirkning af omgivelserne, og der bør derfor meddeles afslag på ansøgningen om udvidelse/ændring af husdyrproduktionen.

Ansøger har dog mulighed for at lade ansøgningsystemets beregninger erstatte af en konkret OML-beregning (- Operationel Meteorologisk luftkvalitetsmodel). Udgangspunktet er, at det kun er ansøgningsystemets beregninger efter den "Ny"-model, der direkte kan erstattes af en OML-beregning. Kun ved markante ændringer af ventilationsforholdene f.eks. ved etablering af centrale afkast – kan en beregning efter FMK-modellen erstattes af en konkret OML-beregning.

Kommunens vurdering

Som det ses i den foregående tabel (markeret med rødt), beregnes lugtgeneafstanden til Snarelosevej 24 og 26 efter "Ny"-model. Som udgangspunkt kan ansøgningssystemets lugtberegning derfor umiddelbart erstattes af en OML-beregning. Hvis OML-beregningen viser at lugtkriterierne er overholdt, men FMK-modellens beregning ikke samtidig kan overholde lugtkriterierne, er det FMK-beregningen, der gælder.

Den detaljerede beregning for lugtemissionen viser, at lugtgenegrænsen til Snarelosevej 24 ikke er overholdt i forhold til genekriterierne beregnet med FMK-modellen:

Staldnavn:	0	NY	366,9	293,5	199	Nej
Nr. 2.		NY (ansøgt)	208,6	166,9	193	Ja
		NY (nudrift)	208,6	166,9	-	-
		FMK (ansøgt)	171,2	171,2	193	Ja
		FMK (nudrift)	171,2	171,2	-	-
+ Staldnavn:		NY (ansøgt)	366,9	293,5	199	Nej
Nr. 1.		NY (nudrift)	335,1	268,1	-	-
		FMK (ansøgt)	223,5	223,5	199	Nej
		FMK (nudrift)	220,1	220,1	-	-

Det samme gælder for Snarelosevej 26.

Det betyder derfor, at selvom den længste geneafstand beregnes efter "NY" model, så skal der være tale om væsentligt ændrede ventilationsforhold i forhold til "normale" ventilationsforhold for at lugtberegningen i ansøgningssystemet kan erstattes af en OML-beregning.

Markant afvigende ventilationsforhold

Den konkrete OML-beregning kan kun erstatte en beregning efter FMK -modellen, hvis der er tale om markant afvigende ventilationsforhold. Det betyder, at ventilationsforholdene i det ansøgte projekt skal medføre en betydelig mindre spredning end "almindelige" ventilationsforhold, og sådan, at der åbenlyst vil kunne opnås en kortere geneafstand end beregnet ud fra FMK-modellen.

Se miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3.1 om lugt og miljøkonsekvensrapportens bilag 4 for ansøgers redegørelse for meget afvigende ventilationsforhold.

Kommunens vurdering af afvigende ventilationsforhold

Svendborg Kommune har vurderet, om der er tale om markante afvigende ventilationsforhold. Se den detaljerede vurdering i bilag 5.

På det ansøgte husdyrbrug er der:

- 80 % afkast placeret i kip
- 80 % af afkastene er markant forøgede i højden
- Afkastene i kip er placeret samlet to og to
- Terrænet er ikke fladt i forhold til de to nærmeste enkeltboliger i landzonen
- De to boliger er placeret syd for staldanlægget

Svendborg Kommune vurderer at ovenstående parametre er afgørende for, at der er tale om markant afvigende ventilationsforhold i forhold til grundlaget for FMK-modellen. FMK-modellen er en simpel beregning, og i dette tilfælde ikke retvisende for lugtspredningsbilledet.

På baggrund af den detaljerede vurdering i bilag 5, er det Svendborg Kommunes vurdering at lugtberegningen efter FMK-modellen kan erstattes af en konkret OML-beregning.

Validering af OML-beregningen

Svendborg Kommune har gennemgået grundlaget for OML-beregningen. Se den detaljerede vurdering i bilag 6.

Svendborg Kommune har gennemgået samtlige parametre som danner grundlag for OML-beregningen og vurderer at forudsætningerne er korrekte.

Lovgivningen stiller krav om, at der ikke må ske ændringer på husdyrbrug, der medfører forøgede forurening. Ændringer af ventilationsafkastenes placeringer, ydelser eller øvrige forudsætninger for OML-beregningen er derfor godkendelsespligtige, hvis de ændres.

Resultat af OML-beregningen

Svendborg Kommune har i vedlagte bilag 5, 6 og 7 foretaget en vurdering af grundlaget for OML-beregningen, om der er tale om markant afvigende ventilationsforhold, og om resultatet af OML-beregningen vil kunne opnås i praksis. På baggrund af ovenstående har Svendborg Kommune vurderet at ansøgningssystemets lugtberegning kan erstattes af en OML-beregning.

Lugtgenekravet til enkeltboliger i landzonen er 15 OUs. De to boliger beliggende Snarelosevej 24 og 26 udsættes for en lugtemission på 10 OUs.

Husdyrbruglovens genekriterier er overholdt ved de nærmeste enkeltboliger i landzonen.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at OML-beregningens resultater kan opnås i praksis under forudsætning af, at der stilles vilkår om anvendelse af maksimal ventilationskapacitet, indre og ydre diameter, husdyrbrugets drift, dyretyper, produktionsareal og ventilationsforhold. Vilkår til husdyrbruget drift, dyretyper og produktionsareal er stillet i de respektive afsnit af denne miljøgodkendelse.

Fastsættelse af vilkår

- Der skal anvendes de ventilationsafkast som indgår i beregningen af lugt (OML)- svarende til i alt 44 afkast. Afkastene skal placeres, som det fremgår af redegørelsen for den gennemførte OML-beregning.
- Ventilationssystemets afkast skal indrettes på følgende måde:

Stald	Dyretype og gulvsystem	Antal afkast	Afkastnr.	Afkasthøjde over terræn (m)	Indre diameter (m)	Ydre diameter (m)*
1	Flexgruppe Slagtesvin og Smågrise, 25-49 % fast gulv	20	1-16 17-24	4** 10***	0,80	0,81
2	Flexgruppe Slagtesvin og Smågrise, 25-49 % fast gulv	24	25-44	11	1,20	1,30

*Ydre diameter er fast i hele afkastets længde. **8 afkast er gulvudsugninger som er placeret på siden af bygningen med en højde på 4 meter. ***16 afkast er placeret i kip med en afkasthøjde på 10 meter.

- Der må i de enkelte staldafsnit anvendes følgende ventilationskapacitet:

Stald	Dyretype og gulvsystem	Antal afkast	Afkastnr.	Maksimal ventilationskapacitet pr. afkast m ³ /time
1	Flexgruppe Slagtesvin og Smågrise, delvis fast gulv	8	3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24	9.450
1	Flexgruppe Slagtesvin og Smågrise, delvis fast gulv	16	1, 2, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 22, 23	9.450
2	Flexgruppe Slagtesvin og Smågrise, delvis fast gulv	20	25-44	17.606

- Der må ikke anvendes koniske ventilationsafkast eller "kineserhat".

Støj

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbrug skal håndteres og vurderes i henhold til Miljøstyrelsens gældende vejledninger om "Ekstern støj". Det betyder bla., at der i miljøgodkendelsen skal fastsættes støjgrænser, der sikrer, at omgivelserne ikke belastes med støj, der er større end støjgrænserne. Samtidig skal der gennemføres en vurdering af, om de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne vurdering tager udgangspunkt i ansøgers oplysninger om *støjemissionen*, og Svendborg Kommunes orienterende beregning af *støjimmissionen* (støjbelastning) i de nærmeste omgivelser.

Emissionen bestemmes med udgangspunkt i oplysninger om de væsentligste støjkloder herunder placering, kildestyrke, driftstid, afskærmning mv. Immissionen bestemmes ved beregning med udgangspunkt i emission, afskærmning, afstandsdæmpning mv.

Støj fra husdyrbrug forekommer dels fra selve driften og dels fra transport til og fra ejendommen. Det betyder, at driftsstøjen inkluderer støj fra stationære støjkloder og fra den interne transport på ejendommen.

I vedlagte bilag 4 fremgår oplysninger om emission og beregning af immissionen.

Ansøger har beskrevet og indtegnet støjkloderne på husdyrbruget.

Støjgrænser

Husdyrbruget på Skovsbovej 14 er placeret i det åbne land, og afstanden til nærmeste lokalplanlagte område og byzone/sommerhusområde er væsentlig større end 1000 m. Afstanden til disse områder er så stor, at det i støjmessig sammenhæng kun er relevant at fastsætte støjgrænser for boliger i det åbne land.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984, bør støj fra landbrugsdrift ikke være større ved boliger i det åbne land end de grænseværdier, der er vist i den efterfølgende tabel.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencelydtrykket 20 µPa) i punkter 1,5 m over terræn. Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode. Støjgrænsen er gældende 15 m fra bolig ved nærmeste opholdsareal. Er boligen nærmeste punkt gælder støjgrænsen her.

Svendborg Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes.

Støjemission

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten redegjort for støjemissionen ved at oplyse om de primære støjkloder og kildernes driftstid og placering. Der er tale om følgende kloder:

- Staldanlæg (fodringsanlæg, vakuumpumper, kompressorer m.m.) og ventilationsanlæg.
- Kornørringsanlæg
- Påfyldning af gyllebeholder (periodevis støjkilde ved udbringning af husdyrgødning)
- Ind- og udlevering af grise.

Svendborg kommune er enig i fastlæggelsen af de primære støjkloder.

Svendborg Kommune vurderer, at kloder, der er placeret indendørs i lukkede bygninger, ikke medfører et væsentligt støjbidrag, og at de derfor ikke skal indgå i den samlede vurdering af støj fra husdyrbruget. På samme måde vil eldrevne støjkloder oftest heller ikke medføre et væsentligt støjbidrag dog under forudsætning af, at driften af kilden ikke medfører støj på anden vis. Ansøger har oplyst, at der er fodringsanlæg, vakuumpumper, kompressorer og kornørring placeret indenfor i bygningerne. Ansøger har desuden oplyst, at korn og foder aflæsses indendørs på planlager.

Med det udgangspunkt er det Svendborg Kommunes vurdering, at der i støjmessig sammenhæng ikke vil være et væsentligt støjbidrag fra kompresser, eldrevet gyllepumpe, og indendørs fodersiloer, og disse kloder kan derfor udelades af den efterfølgende vurdering af støjen fra anlægget.

Støj fra intern transport

Intern transport kan også bidrage til støjbelastningen i omgivelserne – i det konkrete ansøgning vil den interne transport primært forårsages af transportere, der kører til og fra ejendommen med dyr, gylle, foder mv.. Ansøger har beskrevet, at 200 ud af de 454 transportere ikke er sæsonbestemt og foregår på hverdage, hvilket svarer til cirka 1 transport/hverdag i gennemsnit. Ved levering af kort i høst og ved gylleudbringning vil der være et koncentreret højt antal transportere i korte perioder.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at det begrænsede antal kørsler til og fra ejendommen i hverdagen vil være uden betydning for den samlede støjbelastning fra husdyrbruget. I perioden med gylle- eller kornkørsel kan den interne transport sandsynligvis give anledning til et mindre støjbidrag. Der er dog tale om en forholdsvis begrænsede perioder, og Svendborg Kommune vurderer derfor, at støjbidraget fra intern transport kan udelades i den efterfølgende orienterende støjberegning.

Støj fra dyrehold

Klagenævnet¹⁷ har redegjort for, at der med henvisning til Miljøstyrelsens vejledninger ikke er vejledende støjgrænser for dyrehold, og at støj fra dyr mest hensigtsmæssigt reguleres i forhold til placering og afstand til de omkringboende eller ved at begrænse tidspunktet for støjpåvirkningen. For husdyrbruget på Skovsbovej 14 er udleveringsrampen placeret mod øst på Stald 2. De 2 nærmeste nabobeboelser er placeret syd for anlægget i en afstand på cirka 180 m. Mellem udleveringsrampen og nabobeboelsen er der en 8 m høj støjvold med beplantning.

Svendborg Kommune vurderer, at støjvolden dæmper en eventuel støj fra dyrene ved ind- og udlevering af dyr, og der stilles derfor ikke særlige vilkår til begrænsning af støj fra dyreholdet. Svendborg Kommune vurderer dog, at der skal fastsættes et generelt vilkår om, at dyreholdet ikke må give anledning til gener i omgivelserne, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

Ansøger oplyser desuden, at lastbiler der holder slukker motoren ved ind- og udlevering af dyr, hvorved der ikke er støj fra køretøjet.

Støj-immission

Med udgangspunkt i de væsentligste støjkilder, placeringen og driften af disse har Svendborg Kommune gennemført en orienterende beregning af støjbelastningen i de beskrevne punkter, der fremgår af det efterfølgende oversigtskort.

---

¹⁷ Sag 19/05023 af 25. januar 2021, [Afgørelse \(naevneneshus.dk\)](#)

Oversigtskort med nærmeste naboer hvor der er beregnet støj til.

Beregningen er gennemført med Svendborg Kommunes støjberegningsværktøj, der er udarbejdet af det tidligere Grontmij/Carl Bro, som akkrediteret støjrådgiver. Beregningen anvender den fælles nordiske beregningsmetode og tager udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledninger for beregning af støj¹⁸.

Svendborg Kommune gør opmærksom på, at den gennemførte beregning af anlæggets støjbelastning i omgivelserne kan sidestilles med en orienterende støjmåling. Beregningen kan derfor udelukkende anvendes til at vurdere, om der er behov for en egentlig støjdokumentation "Miljømåling – ekstern støj" efter gældende bekendtgørelser og Miljøstyrelsens gældende vejledninger. En sådan dokumentation kan udelades, hvis det med stor sandsynlighed kan fastslås, at de fastsatte støjgrænser overholdes.

Beregningsforudsætninger fremgår af vedlagte bilag 9 og resultatet af den gennemførte beregning fremgår af den efterfølgende tabel:

	Beregningspunkt	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)
	Støjgrænser	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
R1	Snaremosesvej 22	31 (36)	34 (39)	29 (34)
R2	Snaremosesvej 24	35 (40)	40 (45)	32 (37)

¹⁸ Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 og vejledning nr. 5/1993

Det skønnes, at beregningerne er behæftet med en usikkerhed på +/- 5 dB(A). Såfremt det med rimelig sikkerhed skal kunne fastslås, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes – og at en egentlig støjdokumentation kan undlades - skal resultatet plus usikkerheden være mindre end eller lig med de fastsatte støjgrænser. Tal i parentes angiver beregningsresultatet plus usikkerheden

Under hensyntagen til usikkerheden på beregningerne fremgår det, at de fastsatte støjgrænser med stor sandsynlighed kan overholdes. Svendborg Kommune vurderer derfor, at der ikke skal fastsættes særlige vilkår til begrænsning af støjen fra husdyrproduktionen. Dog stilles der et generelt vilkår om, at Svendborg Kommune – hvis det vurderes at være nødvendigt – kan bede om at få gennemført en egentlig dokumentation af støjbelastningen – dog højst én gang årligt.

Fastsættelse af vilkår

- Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt ved naboer eller deres opholdsarealer må ikke overstige følgende værdier:

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencelydtrykket 20 μ Pa) i punkter 1,5 m over terræn. Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode. Støjgrænsen er gældende 15m fra bolig ved nærmeste opholdsareal. Er boligen nærmeste punkt gælder støjgrænsen her.

- Dyreholdet må ikke give anledning til støjgener ved de omkringliggende boliger, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.
- Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støjgener fra dyreholdet, skal der foretages støjreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.
- Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinjer.

Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

Rystelser

Ansøger oplyser, at der ikke er stationære kilder, der giver anledning til rystelser og vurderer ikke, at rystelser fra transportere vil give anledning til gener for naboer, idet der primært anvendes interne markveje. Se miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3.2.

Kommunens vurdering

Landbrug anvender generelt ikke maskiner, der giver anledning til rystelser og vibrationer, som kan give væsentlige gener. Nærmeste omkringboende er beliggende mere end 100 m fra husdyrbruget. Svendborg Kommune vurderer, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener i form af rystelser.

Transport

Se miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3.6.

De miljømæssige gener forbundet med transport vil primært være støj, lugt og støv. Lugtgener vil oftest kun forekomme ved gyllekørsel. Støvgener vil oftest kun være et problem ved kørsel på grus- og markveje, og hvis naboerne ligger tæt ved kørselsvejen. Støjgener vil sandsynligvis opleves som værende mest generende i aften- og i de tidlige morgentimer.

Ansøger har oplyst at antallet og arten samt tidspunkt på dagen for transportere til og fra ejendommen. Der er ligeledes oplyst om brug af til- og fra-kørselsveje samt interne transportruter. Oplysningerne fremgår af miljøkonsekvensrapportens tabel 5.

Kommunens vurdering

Svendborg Kommune vurderer at ansøger har redegjort for det forventede antal transportere til og fra husdyrbruget samt brug af til- og fra-kørselsveje. Der sker ingen ændringer i antallet af transportere med det ansøgte eller i brugen af til- og fra-kørselsveje.

Der er flere interne transportveje på denne ejendom som kan anvendes i forbindelse med udbringning af husdyrgødning til de omkringliggende marker. Antallet af transportere til og fra husdyrbruget er generelt lavt sammenlignet med tilsvarende bedrifter af samme størrelse.

Svendborg Kommune vurderer på baggrund af antallet af transportere samt anvendelse af egne interne transportveje, at transport til og fra husdyrbruget ikke vil give væsentlige gener for omboende.

Støv

Se miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3.5.

Der vil kunne forekomme støvgener i forbindelse med intern/ekstern transport samt håndtering af foder og korn.

Kommunens vurdering

Svendborg Kommune vurderer på baggrund af ansøgers oplysninger, de fysiske forhold i forhold til beplantning, placering af eksisterende jordvold samt afstanden til nærmeste omkringboende, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støvgener.

Svendborg Kommune stiller følgende vilkår med henblik på håndtering af eventuelle støvgener.

Fastsættelse af vilkår:

- *Driften må ikke give anledning til støvgener uden for ejendommens areal, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.*
- *Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støvgener, skal der foretages støvreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.*

Lys

Se miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3.3.

Lys vil primært være i brug i dagtimerne og udendørsbelysning anvendes kun ved behov. Der sker ingen ændringer i lysbilledet med det ansøgte i forhold til den nuværende drift.

Kommunens vurdering

Svendborg Kommune vurderer på grundlag af omfanget af udebelysning, beplantning mellem staldene og naboerne, samt afstand til og beliggenhed i forhold til de nærmeste nabobeboelser, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige lysgener.

Svendborg Kommune fastsætter følgende vilkår med henblik på håndtering af eventuelle lysgener.

Fastsættelse af vilkår:

- *Udenfor ejendommens areal må der ikke være lysgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.*
- *Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages lysregulerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.*
- *Nuværende beplantning skal løbende vedligeholdes, og ved nedskæring skal det sikres, at der er tilbageværende planter, der fortsat kan afskærme effektivt.*

Skadedyr

Se miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3.4.

Skadedyr, der kan forekomme i tilknytning til husdyrbrug, vil oftest være flue, rotter og mus. Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet, at skadedyr forebygges og bekæmpes på følgende måde:

- Daglig oprydning og fjernelse af gødning, halm og foderrester.

Kommunens vurdering

Forebyggelse af fluegener kræver først og fremmest en god gødningshåndtering, og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester. Der er tidligere fastsat vilkår om rengøring, der skal sikre, at der opretholdes en god staldhygiejne.

Forebyggelse af rotter og mus sker bl.a. ved at sikre, at der hvor foder håndteres og opbevares skal der renholdes og vedligeholdes, og der stilles vilkår herom. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper, f.eks. via den kommunale ordning eller anvendelse af privat sikringsordning.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr skal tage udgangspunkt i de nyeste retningslinjer fra Agroøkologi, Aarhus Universitet, tidligere Statens Skadedyrslaboratorium, og der stilles vilkår herom.

Fastsættelse af vilkår:

- *Der skal foretages en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr (fluer, rotter mv.) på ejendommen. Bekæmpelsen skal være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Agro, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet, tidligere Statens Skadedyrslaboratorium.*
- *Hvor foder opbevares og håndteres, skal der renholdes og vedligeholdes, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).*

Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Ved godkendelse af en husdyrproduktion, skal det sikres, at produktionen ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af bl.a. jord, grundvand og overfladevand.

I den sammenhæng er det Svendborg Kommunes vurdering, at særligt opbevaring og håndtering af husdyrgødning, olieholdige produkter, kemikalier samt håndtering af spildevand er miljøparametre, der kan have betydning for påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand. I det efterfølgende vurderes disse parametre i forhold til mulig påvirkning, og om der skal fastsættes vilkår til driften.

Gødningsproduktion, opbevaring og håndtering

Der er i husdyrgødningsbekendtgørelsen og gødningsanvendelsesbekendtgørelsen fastsat en række krav til opbevaring, håndtering og anvendelse af husdyrgødning.

I forbindelse med denne godkendelse gennemføres der en vurdering af, om gældende regler kan overholdes for så vidt, angår opbevaringskapacitet i gyllebeholderne, idet manglende opbevaringskapacitet kan medføre risiko for uheld og dermed forurening af jord, grundvand mv.

Desuden foretages der en vurdering af risikoen for forurening af jord og grundvand ved håndtering af gylle.

Gødningsproduktion og opbevaringskapacitet

Se miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.4.2.

Ansøger har redegjort for følgende gødningsproduktion og opbevaringskapacitet:

Gødningstype	Mængde Inkl. regnvand, spildevand mv.	Opbevaring	Opbevaringskapacitet m ³
Gylle	10.200 t	Gyllebeholder 1 Gyllebeholder 2	3.000 5.000
Kapacitet i alt			8.000

Ansøgers beregninger viser en opbevaringskapacitet på 11,2 måneder.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til opbevaringskapacitet for gylle svarer til 6 måneder – tilstrækkelig opbevaringskapacitet vil dog svare til 9 måneder.

Ansøger her desuden beskrevet, at der vil blive produceret hestemøg fra hestene om vinteren. Dette møg kan opbevares på den nye møddingsplads på 21 m² alternativt bringes direkte ud på markerne. Møddingspladsen er afgrænset af en mur mod nord og øst.

Kommunens vurdering

Svendborg Kommune har lavet samme beregning som ansøger mht. gylleproduktion, dog med den forskel at staldene kan være fyldt med slagtesvin idet der søges om flexgrupper, hvorved der produceres mere gødning end ved blandet drift. Hvis staldene udelukkende fyldes med slagtesvin, har husdyrproduktionen en samlet opbevaringskapacitet svarende til 10,3 måneder. Det er dermed Svendborg Kommunes vurdering, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til rådighed for den samlede husdyrproduktion.

Svendborg Kommune er tilsynsmyndighed på reglerne om tilstrækkelig opbevaringskapacitet af gylle, og reglerne vil blive kontrolleret i forbindelse med de lovpligtige miljøtilsyn.

Svendborg Kommune vurderer at den nye møddingsplads til hestemøg vil kunne opbevare det producerede hestemøg fra vinterperioden, hvor møget ikke vil kunne bringes direkte ud. Opbevaring af møg er reguleret af husdyrgødningsbekendtgørelsen, der vil blive kontrolleret ved tilsyn. Der stilles derfor ikke vilkår omkring møddingspladsen.

Håndtering af husdyrgødning

Husdyrgødningen håndteres i form af flydende husdyrgødning (gylle) eller hestemøg. Der anvendes forsuring af gyllen som sænker gyllens pH, hvorved ammoniakfordampningen fra gyllen reduceres. Forsuringen sker i et forsuringsanlæg. Det betyder at gyllen pumpes til en processtank, hvor gyllen tilsættes syre. Når det optimale syreniveau er nået, pumpes hovedparten af gyllen retur, og en mindre del forsuret gylle pumpes til en af de to gyllebeholdere. Forsuret gylle reducerer ammoniakfordampningen fra gyllen, og ved anvendelse af forsuret gylle er der ikke krav om at der skal etableres flydelag på gylleholderne eller anvendes fast overdækning.

Kravene til forsuring fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelses bilag 4¹⁹. I afsnittet *Drift af staldanlæg* er der stillet vilkår til forsuringsanlægget.

Ved udbringning af gylle skal husdyrbruget sikre mod spild i forbindelse med læsning/pumpning af gyllen til vogne og lignende. Der er ingen fastmonterede pumper på gyllebeholderne. Pumpning af gylle skal ske under overvågning. Der stilles derfor nedenstående vilkår.

Fastsættelse af vilkår

- *Påfyldning af gylle skal ske således, at der ikke kan ske spild uden for gyllebeholderen.*

Anvendelse af farlige stoffer

Opbevaring og håndtering af olie, olieholdige produkter samt kemikalier kan udgøre en risiko for forurening af jord, grundvand mv.

---

¹⁹Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen nr. 443 af 26. april 2023

Det vurderes i det efterfølgende, om der skal fastsættes vilkår til opbevaring og håndtering af olieholdige produkter og kemikalier.

Olie og olieholdige produkter

Langeland Kommune har vedtaget retningslinjer for, hvordan olietanke og tankpladser skal indrettes – se vedlagte bilag 3. Formålet med retningslinjerne er at beskytte jord og grundvand mod forurening med olie. Det fremgår af retningslinjerne, at disse gælder ved nyetablering og udskiftning af tanke og tankpladser. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at ved ændringer af tanke og tankpladser f.eks. flytning af en tank, støbning af nyt gulv mv. skal tank og tankpladsen indrettes i overensstemmelse med de retningslinjer, der er gældende på tidspunktet for ændringen. Der stilles vilkår herom.

Ansøger har redegjort for, at der på husdyrbruget er en 5.900 liters tank. Tanken anvendes til opbevaring af dieselolie. Tanken er placeret indendørs på fast bund uden afløb. Tanken er placeret i metalkar. Motorolie og spildolie opbevares ligeledes på fast støbt bund uden afløb. Se miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.4.3.

Svendborg Kommune vurderer, at de nuværende retningslinjer skal overholdes i forbindelse med ændringer i nuværende forhold eller ved nyetableringer. Der stilles derfor vilkår herom.

Opbevaring af spildolie og andre olieholdige produkter, skal foregå på en måde, så forurening af jord og grundvand undgås. Derfor stilles der vilkår om, at opbevaring af spildolie og andre olieholdige produkter skal ske i kar/beholdere, der kan rumme indholdet af den største beholder. Hvis rummet er indrettet med opkanter eller lignende, som forhindrer, at et eventuelt oliespild forurener jord eller grundvand – kan dette erstatte opbevaringen i en ekstra beholder. Der hvor spildolie og andre olieholdige produkter opbevares og håndteres skal der være overdækket, og belægningen skal være vanskelig gennemtrængelig for olie og uden afløb. Endelig skal der forefindes opsugningsmateriale, og et eventuelt spild skal straks opsamles og bortskaffes som farligt affald. På baggrund af ansøgers oplysninger vurderer, Svendborg Kommune, at indretningen af tanke og tankpladser samt håndtering og opbevaring af spildolie og andre olieholdige produkter vil kunne opfylde de fastsatte vilkår.

Fastsættelse af vilkår

- *Indretning af tanke og tankplads skal følge Langelands Kommunes "Retningslinjer for indretning af tankpladser – Diesel- og benzintanke, hvor der ikke foregår salg" jf. bilag 3.*
- *Ved ændringer af tanke og tankpladser skal Langeland kommunes retningslinjer for indretning af tanke og tankpladser, der er gældende på ændringstidspunktet, følges.*
- *Opbevaring og håndtering af beholdere, der indeholder spildolie og andre olieolieholdige produkter skal:*
  - *opbevares i et kar/beholder, der som minimum kan rumme indholdet af den største beholder eller tilsvarende indretning.*
  - *være overdækket*
  - *placeres på belægning, der er tæt overfor olieholdige produkter og uden afløb.*
- *Der hvor spildolie og andre olieholdige produkter opbevares og håndteres skal der forefindes opsugningsmateriale – og et eventuelt spild skal straks opsamles, og bortskaffes som farligt affald sammen med opsugningsmaterialet.*

Kemikalier

Ansøger oplyser, at der ikke opbevares pesticider på ejendommen.

Der anvendes svovlsyre til forsuring af gyllen. Svovlsyren opbevares i en tank placeret ved gyllebeholderne. Tanken står på fast støbt og tæt belægning uden afløb. Tanken er sikret mod påkørsel med opsatte pullerter. Vilkår omkring gylleforsuringssystemet er stillet i bilag 4 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, samt i afsnittet *Drift af staldanlæg*.

Der stilles vilkår om at kemikalier og afledt deraf skal have et tæt underlag.

Fastsættelse af vilkår

- *Kemikalier, rester og tom emballage skal opbevares på et for kemikalierne tæt underlag uden mulighed for spild til afløb, jord, overfladevand og grundvand.*

Spildevand

Ansøger har redegjort for produktionen, mængden samt bortledning af spildevand. Oplysningerne fremgår af den miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.4.1.

Spildevand består primært af vaskevand fra stald og vaskeplads. Spildevandet håndteres og udbringes i overensstemmelse med gældende regler for udbringning af husdyrgødning idet det opsamles i gyllebeholderen. Tagvand bortledes via dræn. Der er en vaskeplads på ejendommen, hvor vaskevandet ledes til gyllebeholder. Vaskepladsen planlægges udvidet, men uden ændringer på afløbsforholdene til gyllebeholder.

Kommunens vurdering

Der sker ingen ændringer i spildevandsforholdene med det ansøgte, hverken i mængderne eller i håndteringen. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at de generelle regler er tilstrækkelige i forhold til at sikre, at jord, grundvand og overfladevand ikke påvirkes væsentligt for såvidt angår denne type af spildevand.

Da der er en vaskeplads på ejendommen, stilles der vilkår til at denne skal være tæt, og skal aflede til gyllebeholder.

Fastsættelse af vilkår:

- *Al vask af maskiner, redskaber skal foregå på en plads med et for spildevandet vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og med afledning af spildevandet til en gyllebeholder.*

Egenkontrol og Overvågning

Se miljøkonsekvensrapportens kapitel 9.

Ansøger har redegjort for egenkontrol i miljøkonsekvensrapport. Samtidig er der krav om etablering af et miljøledelsessystem og dertil hørende dokumentation jf. gældende lovgivning, idet husdyrbruget er et IE-brug. Svendborg kommune vurderer, at egenkontrol er beskrevet

fyldestgørende. Der er i denne godkendelse stillet vilkår, der er omfattet af krav om egenkontrol. Egenkontrollvilkårene er fastsat under de relevante afsnit, og omfatter blandt andet:

- Dokumentation for miljøledelse og beredskabsplan (under IE-reglerne).
- Forsuringsanlæg: Elektronisk registrering før og efter hver svovlsyrebehandling af gylle. Elektronisk statistik over gennemsnitlige pH-værdier i gyllen på månedsbasis og skriftlig aftale om service med producenten samt data for pH-målinger, dokumentation for kalibrering af pH-måler og kontrolrapporter. Kravene fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4.
- Logbog for skader på teltoverdækning på gyllebeholder 2

IE-husdyrbrug

Husdyrbruget på Skovsbovej 14 godkendes efter husdyrbruglovens §16 a, stk. 2, og er dermed omfattet af reglerne for IE-husdyrbrug. Det betyder, at husdyrbruget foruden vilkår i denne godkendelse skal sikre, at de generelle regler for IE-husdyrbrug efterleves.

IE-direktivet og en række BAT-konklusioner er indarbejdet i husdyrreguleringen for fjerkræ- og svinebrug, der er omfattet af husdyrbruglovens §16 a, stk. 2.

BAT-konklusionerne omhandler overordnet set emnerne miljøledelse og godt landmandskab samt teknikker indenfor ernæringsmæssig styring, effektiv energiudnyttelse, støj-, støv- og lugtemissioner, emissioner fra hhv. opbevaring, forarbejdning og udbringning af husdyrgødning, emissionsmonitoring og ammoniakemission fra staldanlæg.

Der gøres opmærksom på, at ved vedtagelse af nye BAT-konklusioner, skal husdyrbruget lever op til disse krav indenfor 4 år fra offentliggørelse af BAT-konklusionen.

Følgende særregler er gældende for alle IE-husdyrbrug og fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kap. 17:

- Miljøledelsessystem – *miljøpolitik, mål, handleplan og oplæring af personale*
- Plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligehold og beredskab
- Hændelser og uheld
- Fordringskrav (hhv. kvælstof og fosfor)
- Energieffektiv belysning
- Støvemissioner fra staldanlæg
- Overholdelse af vilkår og krav
- Årlig indberetning til kommunalbestyrelsen
- Ophør af husdyrbrug

Foruden ovenstående særregler, skal kommunen desuden ved vurdering af en ansøgning om godkendelse af et IE-husdyrbrug varetage følgende regel:

Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse af et IE-husdyrbrug desuden sikre sig, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at

1. der ud over iagttagelse af kravet i § 25 er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
2. energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
3. mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
4. produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt,
5. affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages, og
6. der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik.

I det efterfølgende gennemgås det, om IE-husdyrbruget er indrettet og drevet på en måde, som sikrer, at husdyrgodkendelseslovens krav til IE-husdyrbrug er opfyldt, udover de stillede krav i § 25 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen vedr. BAT krav til ammoniak, der er beskrevet i kapitlet "drift af staldanlæg".

Energi- og Ressourceforbrug

Kommunen skal ved godkendelse af et IE-husdyrbrug sikre, at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt.

Det fremgår af Miljøkonsekvensrapporten, at de væsentligste anvendte materialer og naturressourcer er følgende:

- Vand
- Energi (el)

Med udgangspunkt i de anvendte mængder mv. er der i miljøkonsekvensrapporten foretaget en vurdering af, hvilken betydning energi- og ressourceforbruget har for påvirkningen af miljøet. I det efterfølgende fremgår Svendborg Kommunes bemærkninger og vurderinger hertil.

Vandforbrug

Det fremgår af Miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.1.2 at vandforbruget vurderes at være uændret med det ansøgte. I miljøkonsekvensrapportens afsnit 6.4.2 har ansøger redegjort for vandbesparende foranstaltninger.

Ansøger har beskrevet at:

- *Vandforsyningen rengøres og efterses jævnligt*
- *Vandforbruget minimeres ved anvendelse af drikkekar og/eller drikkepipler*
- *Vandspild kontrolleres dagligt i forbindelse med tilsyn af grisene hvormed lækager opdages og reparation hurtigt iværksættes*
- *Der anvendes højtryksrensere i forbindelse med vask og der anvendes iblødsætning – begge dele reducerer vandforbruget*

Det er desuden beskrevet at der foretages en årlig aflæsning af vandforbruget i forbindelse med årsregnskabet.

Kommunens vurdering

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der er anvendt BAT med hensyn til vandforbruget.

Idet anlægget er et IE-brug, vil der jf. § 49 stk. 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremover skulle udarbejdes og følges en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af:

1. Punkt 3: forsyningsystem til vand og foder
2. Punkt 7: Udstyr til drikkevand

Det er Svendborg Kommunes vurdering at ansøger har beskrevet de relevante mængder og rutiner omkring vandforbruget, og at vandressourcerne udnyttes effektivt.

Svendborg Kommune vurderer, at der ikke skal stilles vilkår til dokumentation af vandforbruget, idet der er vandværksvand, der løbende vil blive aflæst og afregnet, foruden den årlige indberetning via regnskabet. Det er desuden ikke et merforbrug i forhold til den nuværende produktion. Produktionens vandforbrug er vurderet i forhold til normtal og niveauet ligger under det beregnede normtal (normtal fra SEGES). Fremover vil der være kontrol med IE-bruget gennem de stillede krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Energi

Det fremgår af Miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.1.1 at strømforbruget er uændret med det ansøgte. I afsnit 6.4.1 har ansøger beskrevet at energi primært anvendes til ventilation, foderanlæg, opvarmning og rengøring.

Ansøger har beskrevet:

- *Udendørsbelysning er kun tændt ved behov*
- *Der er lavenergipærer overalt, hvor det er muligt*
- *Der anvendes spændingssænkning på lyset*
- *Der anvendes strømbesparende motorer i ventilationsanlægget*
- *Ventilationsanlægget holdes rent, så modstanden i anlægget er så lav som muligt*
- *Foderudtagning planlægges så det giver færrest muligt driftstimer*

Det er desuden beskrevet at der foretages en årlig aflæsning af elforbruget i forbindelse med årsregnskabet.

Idet anlægget er et IE-brug, vil der jf. § 49 stk. 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremover skulle udarbejdes og følges en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af:

1. (Punkt 4) Varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere, herunder optimering og optimeret styring heraf

Kommunens vurdering

Det er Svendborg Kommunes vurdering at der er anvendt BAT for strømforbrug. Det er ligeledes Svendborg Kommunes vurdering, at ansøger har beskrevet de relevante mængder og rutiner omkring energiressource-forbruget, og at energiressourcerne udnyttes effektivt. Produktionens strømforbrug er vurderet i forhold til normtal og niveauet ligger under det beregnede normtal (normtal fra SEGES).

Svendborg Kommune vurderer, at der ikke skal stilles vilkår til dokumentation af energiforbruget, idet der fremover vil der være kontrol med IE-bruget gennem de stillede krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, og dermed leveres der op til BAT-kravet jf. BREFF-dokumentet om aflæsning af elforbrug. Det er desuden ikke et merforbrug i forhold til den nuværende produktion.

Substitution af skadelige stoffer

Se miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.4.3.

Det skal ved godkendelse efter husdyrbruglovens § 16a, stk. 2 sikres, at der fastsættes vilkår, der begrænser anvendelse, fremstilling og frigivelse af relevante farlige stoffer med henblik på at undgå forurening af jord og grundvand. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger, som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og rådets forordning (EF) nr. 1272/2008.

Det skal samtidig sikres, at husdyrbruget har substitueret særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet.

Miljøministeriets generelle vurdering i bemærkningerne til § 1, nr. 7 i lovforslag nr. 88 af 22. februar 2012 er, at svinebrug ikke vil være omfattet af kravet i IE-direktivet om udarbejdelse af en basistilstandsrapport, da de ikke bruger, fremstiller eller frigiver relevante farlige stoffer. Natur- og Miljøklagenævnet har stadfæstet denne vurdering i nævnsafgørelse NMK-10-00988

Ansøger har i Miljøkonsekvensrapporten redegjort for, at der umiddelbart ikke anvendes farlige stoffer.

Kommunens vurdering

Der kan være en række ikke decideret farlige stoffer, men derimod skadelige stoffer på et husdyrbrug. Ansøger har beskrevet opbevaring af olie og kemikalier, og at der ikke opbevares pesticider på ejendommen. Svendborg Kommune vurderer, at disse stoffer opbevares efter reglerne, og der er minimal risiko for at de kan forurene jord og grundvand. Der er stillet vilkår til opbevaring af dieselolie i afsnittet omkring "anvendelse af farlige stoffer".

Der er desuden opbevaring af svovlsyre på bedriften, der kan være skadelig i store mængder for jord og grundvand. Svovlsyren er opbevaret i tank, der er placeret på fast tæt underlag med opkant og indrettet med pumpeump. Tanken er sikret mod påkørsel med pullert. Der i bilag 4 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen stillet vilkår til opbevaringen og kontrol af forholdene.

Svendborg Kommune vurderer, at mulighederne for at substituere særligt skadelige stoffer eller betænkelige stoffer er udnyttet i den grad, det er relevant for produktionen. Brug af sprøjtemidler eller andre midler, der er relevante for markarbejdet, er reguleret og kontrolleret gennem anden lovgivning.

Optimering af produktionsprocesser

Det skal ved godkendelse af et IE-husdyrbrug sikres, at produktionsprocesserne er optimeret. Der er i Miljøkonsekvensrapporten redegjort for at processerne omkring vand og energiforbrug er optimerede.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at ansøger har optimeret relevante processer ud fra det beskrevne i miljøkonsekvensrapporten.

Affald

Se miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.4.3.

Kommunen skal ved godkendelse af et IE-husdyrbrug sikre, at affaldshirakiet iagttages jf. miljøbeskyttelseslovens regler. Affaldshirakiet er karakteriseret ved følgende:

1. Affaldsforebyggelse
2. Forberedelse med henblik på genbrug
3. Genanvendelse
4. Anden nyttiggørelse
5. bortskaffelse.

Det er i miljøkonsekvensrapporten redegjort for, at affaldshirakiet iagttages på følgende måde på husdyrbruget:

- *Fast affald og emballage afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør eller leveres til genbrugsplads.*
- *Eventuelt olie- og kemikalieaffald afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør eller leveres til genbrugsplads.*
- *Eventuelle medicinrester, tom emballage m.m. afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør eller leveres til genbrugsplads.*
- *Døde dyr afhentes af DAKA.*

Husdyrproduktionen er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen²⁰. Erhvervsaffald fra husdyrbruget skal håndteres i overensstemmelse med Langeland Kommunes erhvervsaffaldsregulativ, se [Erhvervsaffald \(langelandkommune.dk\)](http://Erhvervsaffald(langelandkommune.dk)). Erhvervsaffaldsregulativet fastsætter regler for sortering og genanvendelse af affald med henblik på at sikre en miljømæssigt forsvarlig bortskaffelse med størst mulig ressourceudnyttelse.

Håndtering af døde dyr på ejendommen er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr²¹, og det forudsættes, at disse regler bliver fulgt. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav vedr. placering og indretning af afhentningspladser.

Kommunens vurdering

Husdyrbruget skal til hver en tid efterleve gældende affaldsregulativ og lovgivning.

I forhold til opbevaring af affaldsfraktioner på husdyrbruget er det oplyst, at:

- *Medicinrester og medicin affald opbevares utilgængeligt i lukkede beholdere*
- *Olie- og kemikalieaffald opbevares på fast støbt underlag uden afløb*
- *Der opbevares ikke kemikalier på ejendommen udover svovlsyre*

Svendborg Kommune vurderer, at affaldshåndteringen sker i henhold til affaldshirakiet jf. miljøbeskyttelseslovens regler, og at opbevaring og bortskaffelse sker i overensstemmelse med Langeland Kommunes gældende regulativ for erhvervsaffald.

Svendborg Kommune vurderer ligeledes, at opbevaringen af affald sker på en sådan måde, at der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne.

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)

Svendborg Kommune skal - ud over kravet om anvendelse af BAT i forhold til ammoniakemission – sikre, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at

- *Foderforbrug følges og foderet optimeres til den konkrete dyregruppe, så næringsstoffer som protein (kvælstof) og fosfor udnyttes bedst muligt*

---

²⁰ Bekendtgørelse om affald, BEK nr. 2512 af 10. december 2021 (affaldsbekendtgørelsen).

²¹ Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr, BEK nr. 558 af 1. juni 2011.

- Der anvendes bedst mulig udbringningsteknik, så næringsstofferne i husdyrgødningen udnyttes bedst muligt.
- Der anvendes bedste opbevaringsteknik
- Vand- og strøm- forbrug følges (se ovenfor), der foretages dagligt opsyn og defekter på vandforsyningen reparerer hurtigst muligt
- Rengøring af stalde og udstyr foregår med højtryksrensere
- Modstand i ventilationssystemet undgås ved jævnlig inspektion og rengøring
- Der anvendes energibesparende belysning

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at ovenstående tiltag lever op til relevante krav i BREFF-dokumentet der beskriver BAT tiltag i svinestalde.

Svendborg Kommune vurderer, at der ikke skal stilles vilkår til dokumentation af de nævnte tiltag, da det er en del af miljøledelse der indgår i de stillede krav til IE-bruget i kapitel 17 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Der er deri bl.a. kontrol med IE-bruget gennem de stillede krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 51 omkring "Fodringskrav", hvor der stilles krav mht. kvælstof (fasefodring/fodertilsætningsstoffer) og fosfor (fasefodring/fodertilsætningsstoffer) samt dokumentation deraf og gennem § 49 omkring "Plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab.

Forebyggelse af uheld

Se miljøkonsekvensrapportens kapitel 8.

Det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at husdyrbruget skal indrettes og drives sådan, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne.

En del af det lovpligtige miljøledelsessystem er, at det skal sikres, at personalet er oplært indenfor relevant lovgivning, planlægning af aktiviteter, beredskabsplanlægning mv. Der er samtidig krav om, at der skal udarbejdes en beredskabsplan, som revideres indenfor fastsatte frister. Dette vil blive kontrolleret løbende i forbindelse med de lovpligtige miljøtilsyn og ved indsendelse af data til kommunen jf. kravene til miljøledelsessystem, vedligeholdelsesplaner og beredskabsplan.

Det fremgår derudover af miljøkonsekvensrapporten, at der kan forekomme driftsforstyrrelser og uheld ved lækage på pumperør, spild ved overpumpning fra gyllebeholder til gyllevogn og gyllevogn kan vælte. Der kan ske spild af olie og kemikalier og der kan forekomme strømsvigt i staldanlægget. Ansøger har beskrevet at håndtering af gylle sker under overvågning og er beskrevet hvordan uheld forbygges og behandles hvis de opstår.

Idet husdyrproduktionen er omfattet af kravene til IE-husdyrbrug skal der være en beredskabsplan, som løbende opdateres. Planen skal indeholde retningslinjer for håndtering, hvis der skulle ske uheld, der kan få miljømæssige konsekvenser.

Beredskabsplanen er vist i bilag 4.

Svendborg Kommune vurderer, at de lovpligtige krav om oplæring og beredskabsplan sammenholdt med husdyrbrugets beskrevne praksis omkring håndtering af miljøfarlige stoffer sikrer, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse uheld.

Svendborg Kommune vurderer, at de lovpligtige krav om oplæring og beredskabsplan er beskrevet fyldestgørende i Miljøkonsekvensrapporten.

Svendborg Kommune vurderer, at der ikke skal stilles yderligere vilkår til dokumentation omkring beredskabsplan og oplæring af personale indenfor forebyggelse af uheld, da det er en del af miljøledelsen som indgår i de stillede krav til IE-bruget jf. kapitel 17 § 49 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

0-alternativet

Se miljøkonsekvensrapportens kapitel 3.

Kommunens vurdering

0-alternativet vil være at fortsætte den eksisterende produktion, som ejendommen på nuværende tidspunkt er godkendt til efter de regler som var gældende på daværende tidspunkt. Med en ny godkendelse vil husdyrbruget i højere grad leve op til de regler der gælder nu og dermed bidrage til en mere bæredygtig produktion.

Offentlig høring

Det ansøgte projekt godkendes efter husdyrbruglovens § 16a stk. 2 og er dermed omfattet af husdyrbruglovens regler om udvidet offentlighed (jf. lovens § 55)

Information om det ansøgte projekt er offentliggjort på Svendborg og Langeland Kommuners hjemmesider i perioden fra den 8. maj til den 22. maj 2023. Materialet er dermed stillet til rådighed for offentligheden og berørte myndigheder. Der var ingen bemærkninger fra offentligheden.

Et udkast til afgørelse er offentliggjort på Svendborg og Langeland Kommuners hjemmesider i perioden fra 28. september til 30. oktober 2023, og ansøger, parter og andre berørte er direkte orienteret om høringen. Parter er her defineret som værende ejere og lejere af boliger, der ligger indenfor 1.055 m fra husdyranlægget, samt ejere af tilstødende matrikler. Der er i perioden indkommet 2 høringssvar.

Høringssvarene vedrører følgende emner:

- Ammoniakudledning til naturen
- Lugt
- Overdækning af gyllebeholdere
- Gylleforsuring

Svendborg Kommune har gennemarbejdet de indkomne høringssvar og bemærkningerne fremgår af bilag 10.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændring af Svendborg Kommunes samlede vurdering af, at godkendelse af husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Svendborg Kommune, at ændringen af husdyrbruget kan godkendes.

Ændringen vil ikke medføre en væsentlig genepåvirkning af landskabelige værdier, natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller

udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, jord, grundvand og overfladevand, og lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Ansøger har redegjort for at der anvendes bedst tilgængelig teknik (BAT) med udgangspunkt i management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi samt opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning. På den baggrund konkluderer kommunen, at der anvendes BAT til at forebygge og begrænse eventuel miljøpåvirkning.

Samlet set vurderer Svendborg kommune, at det miljøgodkendte husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af det omkringliggende miljø.

BILAG

Bilag 1.	Miljøkonsekvensrapport
Bilag 2a.	Oversigtskort – placering af bygninger
Bilag 2b.	Produktionsarealer
Bilag 3.	Langeland Kommunes tankplads-retningslinjer (december 2020)
Bilag 4.	Beredskabsplan
Bilag 5.	Lugt - Vurdering af markant afvigende ventilationsforhold
Bilag 6.	Lugt – Validering af OML-beregning
Bilag 7.	Lugt – Vurdering af OML-beregning i praksis
Bilag 8.	Lugt – Tabelværdier
Bilag 9.	Støj
Bilag 10.	Svendborg Kommunes behandling af høringssvarene.

Bilag 1. Miljøkonsekvensrapport.

Ansøgers miljøkonsekvensrapport er vedlagt godkendelsen.

Bilag 2a. Oversigtskort – placering af bygninger

Figur B1. Plantegning og oversigtskort.

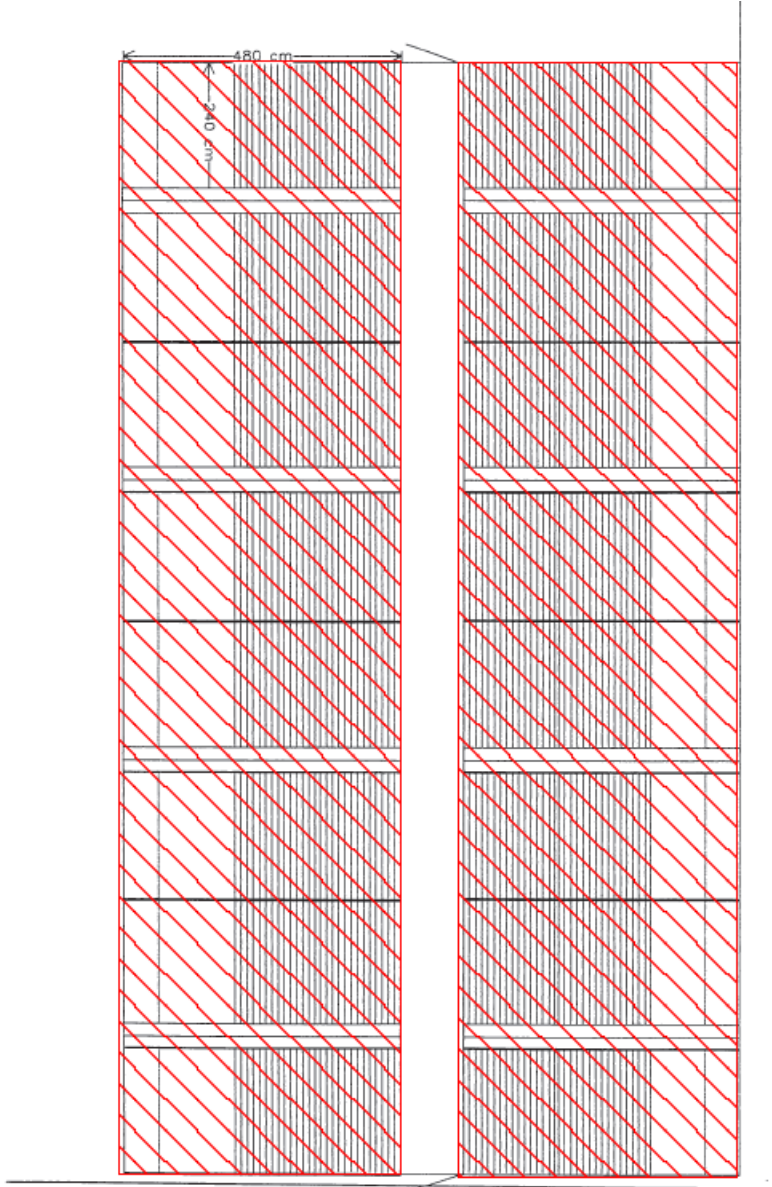
Table B1. Oversigt over ejendommens anlæg i relation til figur B1.

Nr.	Anlæg	Produktionsareal/produktion	Beskrivelse
1	Svinestald	1.474 m ² (Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise)	Delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
2	Svinestald	2.093 m ² (Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise)	Delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
3	Hestestald	50 m ² (Dyretype: Heste)	Dybstrøelse
G1	Gyllebeholder	806 m ² overfladeareal (3.000 m ³)	Forsuring eller flydelag
G2	Gyllebeholder	786 m ² overfladeareal (5.000 m ³)	Fast overdækning (PVC)
U	Udlevering		
L	Lys		Kun tændt i forbindelse med udlevering af grise i korte perioder
P	Påfyldningssted		Påfyldning af gyllevogn
V	Vaskeplads		Påfyldning og vask af sprøjte
M	Møddingsplads	21 m ²	Afgrænset af mur mod nord og øst

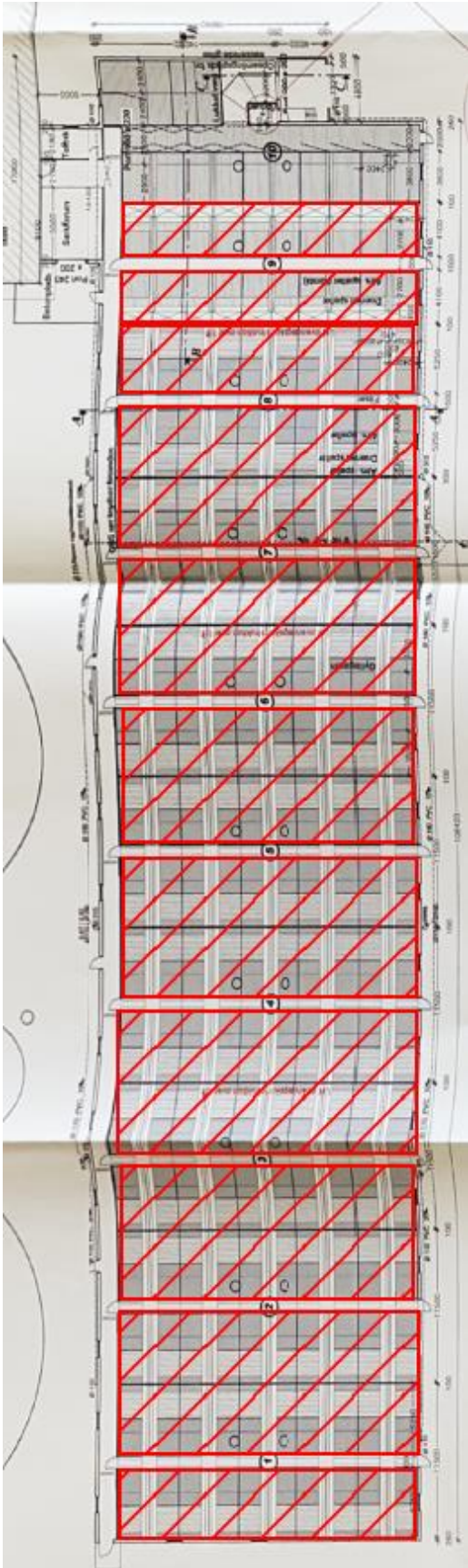
Bilag 2b Produktionsarealer

Produktionsarealer er markeret med rød skravering. Arealer, der ikke er godkendt som produktionsareal, må ikke anvendes til hold af grise.

Stald 1 består af 8 ens sektioner. Hver sektion ser ud som vist nedenfor:

Stald 2:

Bilag 3. Langeland Kommunes tankplads-retningslinjer (december 2020)

Teknik og Miljø

LANGELAND
KOMMUNE

1. udgave

10. december 2020

Retningslinjer for indretning af tankpladser

Diesel- og benzintanke, hvor der ikke foregår salg.

Hvorfor retningslinjer?

- Formålet med retningslinjerne er, at beskytte jord og grundvand mod forurening af olieprodukter.
- Retningslinjerne gælder for nyetablering af tankpladser, samt ved udskiftning af tanke på tankpladser.

Indretning af diesel- og benzintanke

- Tanke skal placeres på en plan og tæt belægning, der er uigennemtrængelig for olieholdigt materiale.
- Tanke skal være overdækket og placeres i et kar eller lignende, der som minimum kan rumme hele tankens volumen.
- Overdækning og placering i kar eller lignende kan undlades, hvis der fra opsamlingskarret/tankpladsen er etableret afløb til offentligt spildevandssystem inkl. sandfang og olieudskiller med tilstrækkelig kapacitet til at kunne håndtere hele tankens volumen.
- Tanke skal være sikret mod påkørsel f.eks. ved pullert/bøjler.
- Der skal være påmonteret en brudventil (breakaway valve) mellem tank og slange. Denne anordning sikrer, at slangen knækker ved kraftige ryk, og at tanken dermed ikke vælter. Samtidig lukker ventilen straks for udpumpning af diesel.
- Brudventil kan undlades ved tanke med håndpumpe og tanke, hvor tankpistolen ikke kan fastlåses.
- Udluftningsrør og påfyldningsstuds skal placeres indenfor opsamlingskarret.
- Hvis påfyldningsslangen kan nå udenfor tankpladsens belægning, skal der anvendes spildbakke ved påfyldningen.

Indretning af tankpladsen

- En tankplads skal være indrettet med tæt belægning, der er uigennemtrængelig for olieholdigt materiale. En sten- eller flisebelægning er *ikke* at betragte som en tæt belægning.
- Tankpladsen skal være dimensioneret til tung trafik.
- Tankpladser skal være indrettet med fald mod afløb alternativt skal der anvendes spildbakke ved tankning.
- Ved tankpladsen skal der findes opsugningsmateriale i form af kattegrus eller lignende, og et spild skal straks opsamles, og bortskaffes som farligt affald.
- For udendørs tankpladser gælder, at der ikke må kunne løbe vand til pladsen fra tage, eller fra det omkringliggende terræn.

Indretning af afløb

- Afløb fra tankpladsen skal via sandfang og olieudskiller ledes til spildevandssystemet. Alternativt kan afløbet ledes direkte til anden beholder f.eks. gyllebeholder.
- Sandfang og olieudskiller skal dimensioneres i forhold til tankpladsens samlede areal og tankens volumen.

Vær opmærksom på at:

- Tankanlæg er omfattet af reglerne i Miljøministeriets Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (olietanksbekendtgørelsen).
- Afløb og udskilleranlæg skal indrettes efter gældende norm for afløbsinstallationer og rørcenteranvisning fra Teknologisk Institut.
- Olieudskiller og sandfang skal være tilmeldt den kommunale tømningsordning og udledning af spildevand kræver spildevandstilladelse fra Langeland Kommune.
- Ved etablering af tanke, skal det sikres, at gældende afstandskrav til f.eks. brønde og vandindvindinger kan overholdes, spørg Langeland Kommune.
- Bestemmelser i Bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter, og Olie-tankbekendtgørelsen, kan stille skærpede krav til etableringen, for at sikre jord og grundvand mod spild.
- Brandmyndigheden skal godkende indendørs tankanlæg over 6.000 liter.
- Opstilling af benzintanke skal som regel altid godkendes af brandmyndighederne, spørg Langeland Kommune.
- Tanke skal altid anmeldes til Langeland Kommune – læs mere på kommunens hjemmeside www.langelandkommune.dk

Vedtaget i Trafik-, Teknik- og Miljøudvalget 16. november 2020.

Bilag 4. Beredskabsplan

BEREDSKABSPLAN FOR SKOVBOVEJ 14, 5900 RUDKØBING

Beredskabsplan

for

Skovsbovej 14

5900 Rudkøbing

Side 1 af 11

BEREDSKABSPLAN FOR SKOVSBØVEJ 14, 5900 RUDKØBING

1 INDHOLD	
1. INDLEDNING OG FORMÅL MED BEREDSKABSPLANEN	3
2. SELVE BEREDSKABSPLANEN	4
2.1 Kortmateriale	4
2.2 Telefonnumre	4
2.3 Brand- og evakueringsinstruks	5
2.4 Instruks ved overløb af gylle	6
2.5 Instruks ved kemikalie-og oliespild	7
2.6 Stophaner og hovedafbrydere	8
2.7 Instruks ved strømsvigt	8
2.8 Transport af bekæmpelsesmidler	9
Bilag A. "Kort over ejendommen"	10
Bilag B. "Kort over hoveddræn"	11

Ved store uheld ring altid 1-1-2!
Ved mindre uheld ring til miljømyndighederne.
Er du i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand og lignende tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

BEREDSKABSPLAN FOR SKOVSBØVEJ 14, 5900 RUDKØBING

1. INDLEDNING OG FORMÅL MED BEREDSKABSPLANEN

Beredskabsplanen er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at håndtere pludseligt opståede situationer og uheld, der kan få konsekvenser for det omgivne miljø.

Beredskabsplanen skal være kendt af gårdens ansatte og bør udleveres til indsatsleder og miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, mm.

Beredskabsplanen skal revideres og kontrolleres mindst én gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i en mappe i: Forrummet i stalden.

Kopi af beredskabsplanen findes i en mappe: Kontor i privatbolig.

Beredskabsplanen er udarbejdet af Max Jakobsen Miljørådgivning ud fra de angivne retningslinjer, der er angivet af Miljøstyrelsen i forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug.

BEREDSKABSPLAN FOR SKOVSDALEVEJ 14, 5900 RUDKØBING

2. SELVE BEREDSKABSPLANEN

2.1 Kortmateriale

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen, der angiver:

- Placering af bygninger m.m.
- Slukningsmateriel.
- Hovedafbryder til el og vand.
- Kort med hoveddræn.

2.2 Telefonnumre

<u>Kontakt</u>	<u>Telefonnummer</u>
Falck kontaktes på telefon:	112
Brandvæsen kontaktes på telefon:	112
Miljømyndighed (udenfor normal arbejdstid):	114 (politiet)
Miljømyndighed (indenfor normal arbejdstid):	62 23 30 00
Lægevagt kontaktes på telefon:	70 11 07 07
Dyrlæge kontaktes på telefon:	62 62 30 74
Foderstofforretning kontaktes på telefon:	33 68 51 00
Elektriker kontaktes på telefon:	62 50 10 72
VVS/Smeden kontaktes på telefon:	30 66 47 06
Elselskab kontaktes på telefon:	62 51 10 55
Ventilation og alarmanlæg:	62 50 10 72
Henrik Oldenbjerg (ejer):	40 11 34 72
Kristian (driftsleder):	40 16 32 51

2.3 Brand- og evakueringsinstruks

Ved brand, der ikke kan slukkes ved egen hjælp, tilkald brandvæsenet - RING 112 – oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra.
- Hvad er der sket og at det er en gårdbrand?
- Er der tilskadekomne? I givet fald hvor mange?
- Er dyrene kommet ud? I givet fald dyreart og antal, der eventuelt er fanget.

Kontakt herefter:

- Driftsleder Kristian på tlf.: 40 16 32 51
- Ejer Henrik Oldenbjerg på tlf.: 40 11 34 72

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder i særdeleshed fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker m.m.

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet (bilag A).

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse branden ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed.
- Hvor det brænder.
- Brandens omfang.
- Hvor der er adgangsveje.
- Der står traktor i maskinhus med frontlæsser.

2.4 Instruks ved overløb af gylle

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112 oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra.
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud.
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt herefter:

- Driftsleder Kristian på tif.: 40 16 32 51
- Ejer Henrik Oldenbjerg på tif.: 40 11 34 72

Kontakt miljømyndighederne indenfor normal arbejdstid: 62 23 30 00

Kontakt miljømyndighederne udenfor normal arbejdstid: 114 (politiet)

Opdæmning af gylle:

Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber til: Kloak/dræn

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer og lignende afhængig af mængden af gylle. Er gyllen løbet til dræn, skal der laves en opdæmning af vandløbet nedstrøms for drænets udløb.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

- Der står traktor i maskinhus med frontlæsser.

2.5 Instruks ved kemikalie-og oliespild

Ved større overløb af kemikalier og olie - RING 112 – oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra.
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud.
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt herefter:

- Driftsleder Kristian på tf.: 40 16 32 51
- Ejer Henrik Oldenbjerg på tf.: 40 11 34 72

Kontakt miljømyndighederne indenfor normal arbejdstid: 62 23 30 00

Kontakt miljømyndighederne udenfor normal arbejdstid: 114 (politiet)

Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til Kloak/dræn.

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer og lignende afhængig af mængden og art.

Der står traktor i maskinhus med frontlæsser.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet.

2.6 Stophaner og hovedafbrydere

Hovedafbryder til el og vand fremgår af kortbilag A.

Vand:

Hovedhanen er placeret i teknikrum til bygning 1 (se bilag A)

Elektricitet:

Hovedafbryder er placeret i teknikrum til bygning 1 (se Bilag A)

2.7 Instruks ved strømsvigt

- Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.
- Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.
- Begræns trækgener og varmeudvikling (evt. overbrusning).
- Kontroller, at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.
- Ved strømsvigt på over ca. 2 timer forhør om varigheden af udfaldet.
- Elselskabets telefonnummer er: 62 51 10 55

2.8 Transport af bekæmpelsesmidler

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierne skal opbevares, hvor der er godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Kemikalierne skal opbevares i en aflåst beholder eller aflåst rum uden gulvafløb så kemikalierne derved er utilgængelige for børn og dyr.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.

Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild

BEREDSKABSPLAN FOR SKOVSBØVEJ 14, 5900 RUDKØBING

Bilag A. "Kort over ejendommen"

Bygning nr.	Anlæg	Beskrivelse
1	Svinestald	
2	Svinestald	
3	Foderlade	
4	Maskinhus	Opbevaring af traktor m.m.
G1-G2	Gyllebeholdere	
EL	Hovedafbryder til el	Sidder i teknikrum til bygning 1
V	Hovedafbryder til vand	Sidder i teknikrum til bygning 1
B	Brandslukningsudstyr	Der sidder brandslukkere for hver 25 meter
F	Flugtveje	

BEREDSKABSPLAN FOR SKOVSBØVEJ 14, 5900 RUDKØBING

Bilag B. "Kort over hoveddræn"

Bilag 5 Vurdering af markant afvigende ventilationsforhold

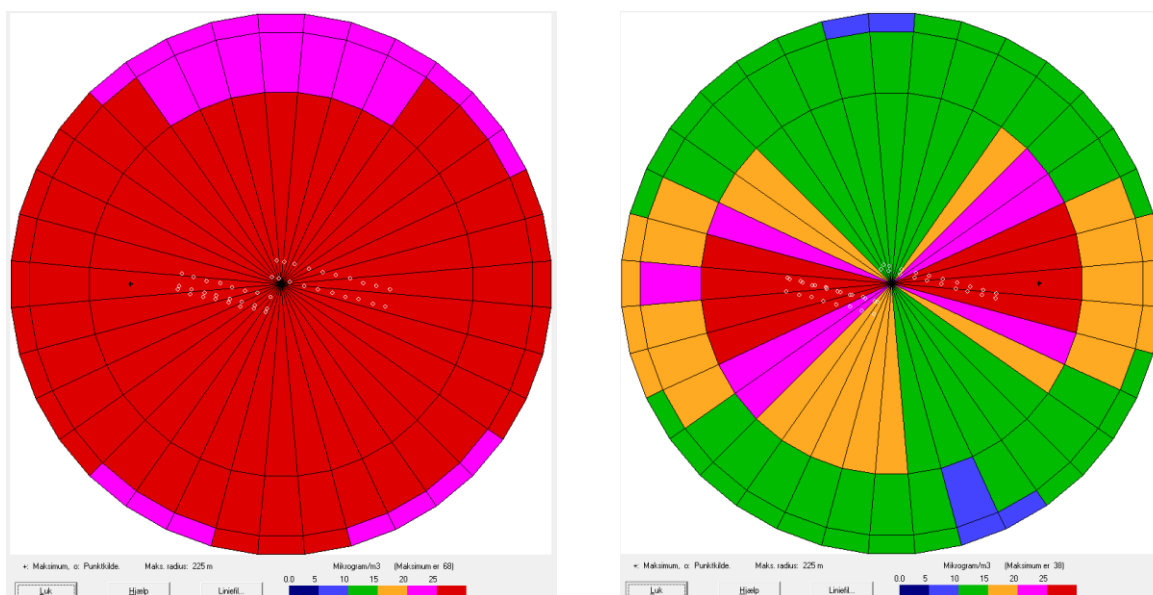
Når kommunen skal vurdere om der er tale om markant afvigende ventilationsforhold foretages en faglig vurdering af de konkrete forhold og relevante afgørelser fra Klagenævnet inddrages i vurderingerne.

I en afgørelse fra Klagenævnet (NMK-132-756) er "normale ventilationsforhold" defineret som ventilationsforhold som oftest blev anvendt på staldanlæg for tidspunktet, hvor FMK-modellen blev udarbejdet. Det blev FMK-modellen i 1994. Dengang blev staldbygninger etableret med afkast på tagfladerne og afkastene var typisk ikke mere end ca. 0,5 m over tagfladen. Det betød at ingen af afkastene rakte over kiphøjde på bygningerne. Siden har erfaringerne med styring af ventilationsanlæg gjort, at en del stalde etableres med ventilationsafkast over kip, men der opføres stadig stalde med ventilationsafkast placeret på tagfladerne idet ventilationsafkastene dermed sidder ca. midt i de enkelte staldafsnit. Når ventilationsafkastenes overkant ikke er ført over kip, vil ventilationsluften blive grebet af tagets turbulensområde.

"Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, 2. udgave 2002" beskriver at tiltag til markante ændringer af ventilationsforhold kan være at føre ventilationsluften ud af tagets turbulensområde. FMK-modellen er derfor ikke repræsentativ for dette staldanlæg alene idet ca. 80 % af alle afkastene sidder i kip og har afkast højde over kip. Samtidig er afkastene, som er placeret i kip, desuden forøget i højden. Det tager FMK-modellen heller ikke højde for. FMK-modellen er en simpel model.

I denne ansøgning er de to boliger i landzonen, som lugtgenekriteriet ikke er overholdt til, beliggende syd for husdyrbruget. FMK-modellen tager ikke højde for vindretningens indflydelse på spredningsbilledet.

Ved at udarbejde en lugtberegning med normale ventilationsforhold efter grundlaget for FMK-modellen, og en beregning af de eksisterende ventilationsforhold har ansøger dokumenteret at der er markant ændret ventilationsforhold og der er en markant kortere geneafstand med de eksisterende ventilationsforhold.

Figur 1. Første grafiske billede viser lugtemissionens udbredelse ved normale ventilationsforhold og billede to viser lugtudbredelsen med de eksisterende ventilationsforhold.

Svendborg Kommune har valideret de indsendte OML-beregninger. Se bilag 6. Konklusionen er at den kortere geneafstand vil kunne opnås i praksis. Se også bilag 7.

Svendborg Kommune konkluderer samlet set at lugtberegningen efter OML-modellen giver det mest retvisende billede af lugtspredningen, idet 80 % af afkastene er placeret i kip, er placeret samlet to og to og idet afkastene er forøget i højden.

På baggrund af ovenstående forhold, er det Svendborg Kommunes vurdering at der er tale om markant afvigende ventilationsforhold, hvorved lugtberegningen efter FMK-modellen som beregnet i Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem (husdyrgodkende.dk) kan erstattes af en konkret OML-beregning.

Bilag 6. Lugt – Validering af OML-beregningerne

Ansøger har, som en del af Miljøkonsekvensrapporten udarbejdet en OML-beregning. I det efterfølgende vurderes de grundlæggende forudsætninger, der indgår i den konkrete OML-beregning.

Afkastenes placering

Ventilationsafkastene er alle eksisterende afkast. Ansøger har indtastet afkastenes koordinater i forhold til det udpegede lugtcentrum (se miljøkonsekvensrapportens bilag C). Placeringen af afkastene har betydning for resultatet af beregningerne. Koordinaterne er indtastet korrekt i forhold til den reelle fysiske placering i forhold til det udpegede lugtcentrum.

Ventilationsforhold

Følgende data for ventilationsanlæggets afkast indgår i OML-beregningerne. Dataene er en del af grundlaget for den lugtbelastning, der opleves i omgivelserne, og der stilles derfor vilkår i henhold til disse data:

Stald	Dyretype og gulvsystem	Antal afkast	Afkastnr.	Afkasthøjde over terræn (m)	Indre diameter (m)**	Ydre diameter (m)**
1	Flexgruppe Smågrise og Slagtesvin, delvist spaltegulv	24	1-24	4* 10**	0,80	0,81
2	Flexgruppe Smågrise og Slagtesvin, delvist spaltegulv	20	25-44	11	1,2	1,21

*8 stk. afkast er placeret på siden af bygningen (gulvudsug) og er 4 m i højden. ** 16 afkast er placeret nær kip og er 10 m over terræn.

Alle afkastene er eksisterende afkast. Højden over terræn og kip, placeringen og diameteren er samstemmende med de faktiske forhold. Det er derfor ikke et vurderings spørgsmål om disse ventilationsforhold *kan* etableres i praksis idet de allerede er etableret. Der stilles vilkår til parametrene idet de ikke må ændres. En ændring på et eller flere parametre vil ændre resultatet af lugtberegningen.

Ventilationsbehov

Lugtemissionen er størst, hvis stalden fyldes med slagtesvin. Det er derfor slagtesvinenes luftbehov, der skal ligge til grund for OML-beregningen. Ansøger har regnet med et ventilationsbehov på slagtesvinene på 100 m³ pr. time.

Et luftbehov på 100 m³/time følger normtallene for slagtesvin. Svendborg Kommune vurderer derfor at der er anvendt korrekt luftbehov og luftydelse på ventilationsafkastene.

Røggashastighed

En af forudsætningerne for om husdyrbruglovens lugtkriterier kan overholdes er, at det i alle afkast er muligt at opnå den røggashastighed, der indgår i beregningerne. Røggashastigheden er afhængig af den indre diameter på afkastene og volumenmængden i afkastet.

Det tidligere Danmarks Miljøundersøger (DMU) har oplyst, at i IT-ansøgningssystemets beregninger er det forudsat, at lugtemissionen er proportional med luftmængden i afkastene. Det vil sige, at hvis behovet for ventilation er lavt (- f.eks. ved lave temperaturer) vil lugtemissionen fra stalden tilsvarende være lav, og den lugtkoncentration, der efterfølgende

opleves i omgivelserne, vil dermed også være lavere end det, der f.eks. opleves, når der er et stort ventilationsbehov. Husdyrbruglovens genekriterier vil i disse situationer med stor sandsynlighed også være overholdt uanset, at der ikke opnås maksimal røggashastighed. Det skal dog sikres, at den maksimale røggashastighed kan opnås i de perioder, hvor ventilationsbehovet er størst.

I miljøkonsekvensrapportens bilag 3 og 3a redegøres der for, om den gennemførte OML-beregning giver et retvisende billede af de faktiske forhold. I den sammenhæng er det væsentligt, at anlæggets ventilationskapacitet er sammenlignelig med en vejledende ventilationskapacitet eller ligger indenfor en 95%-fraktil for ventilationskapacitet²². Er dette ikke tilfældet vil de anvendte standardlugtemissioner ikke være retvisende, og beregningsresultatet vil derfor ikke kunne opnås i praksis.

De to ovenfor beskrevne situationer indebærer, at der på den ene side skal sikres, at der kan opnås en maksimal røggashastighed i de perioder, hvor der er størst behov for ventilation, og på den anden side må røggashastigheden - og indirekte ventilationskapaciteten - ikke være større end, at standardlugtemissionerne fortsat kan anvendes.

Den nødvendige ventilationskapacitet afhænger af dyrenes luftbehov. Luftbehovet afhænger af dyretypen, antal dyr og alderen på dyrene. Røggashastigheden afhænger af ventilationsbehovet samt indre diameter af ventilationsafkastene.

Ansøger har redegjort for den maksimale ventilationskapacitet med udgangspunkt i en omregning af produktionsarealet til stipladser med baggrund i de gældende dyrevelfærdsmæssige krav til de to dyretyper jf. <https://husdyrvejledning.mst.dk/media/191263/tilsyn-med-gennemsnitlig-husdyrproduktion-inden-for-dyrevelfaerdskravene-rettet.pdf>. Svendborg Kommune har gennemgået beregningen af antal dyr og er enig i ansøgers beregninger i antal dyr på stald, som grundlag for ventilationsbehovet.

Røggashastigheden er vurderet af Svendborg Kommune og fundet korrekt på basis af det ansøgte dyrehold. Ansøger har anvendt standardtal (normtal) for dyrenes luftbehov og Svendborg Kommune har ikke fundet grundlag for at anvende andre tal. Røggashastighederne vil kunne opnås i virkeligheden og samtidig er det sandsynlighed at hastighederne vil blive opnået, idet grisenes luftbehov skal sikres i den daglige drift.

Svendborg Kommune vurderer, at ovenstående fastholdes ved at sætte vilkår, om en maksimal ventilationskapacitet og indre diameter på ventilationsafkastene.

Lugtemission

Ansøger har redegjort for lugtemissionen fra hvert afkast i de to staldanlæg jf. miljøkonsekvensrapportens bilag 3.

Emissionen er fastlagt med udgangspunkt i det ansøgte produktionsareal, samt dyretypen. I denne stald er søgt om flexgruppe Slagtesvin og smågrise på delvis fast gulv. Da slagtesvin afgiver mere lugt end smågrise, skal normtal for lugtemissionen for slagtesvin anvendes i beregningen.

De anvendte emissionsfaktorer for slagtesvin er i overensstemmelse med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 punkt B²³. Det betyder også, at den samlede lugtemission i OML-beregningen er ens med den beregnede lugtemission, fra

---

²² Meddelelse nr. 742 af 29. marts 2006, SEGES; http://svineproduktion.dk/Publikationer/Kilder/lu_medd/2006/742.aspx

²³ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, BEK nr. 2225 af 27. november 2021.

ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk. Svendborg Kommune vurderer, at de anvendte lugtemissioner er korrekte.

Der stilles vilkår om tilladt produktionsareal og dyretypen. Vilkårene fastsættes i sammenhæng med vilkår til staldanlæg og produktion.

Ruhedslængde

Jo lavere ruhedsfaktor, der anvendes jo mindre opblanding må der forventes, og dermed vil den laveste ruhedsfaktor svare til den lugtmæssigt værste situation. Svendborg Kommune vurderer desuden, at OML-beregningen skal gennemføres med en ruhedsfaktor, der er beregnet med udgangspunkt i de kritiske boliger, som ansøger har angivet.

Ruhedsfaktoren bør som udgangspunkt være 0,1. En ruhedsfaktor på 0,1 anvendes for terræn, der er præget af landbrug med spredte læhegn. Ansøger har fastlagt ruhedsfaktoren til 0,1.

Svendborg Kommune vurderer, at den beregnede ruhedsfaktor i forhold til de mest kritiske naboer er fastsat korrekt.

Terræn

Den konkrete OML-beregning er korrigeret for variation i terræn, hvilket er korrekt.

Bygningskorrektio

Påvirkningen fra bygninger skal medtages, hvis en række parametre er opfyldt:

- Den nærmeste del af bygningen er nærmere end 2 gange bygningens højde (H_B)
- Bygningen er højere end $1/3$ af skorstenshøjden (regnet fra jorden)
- Bygningen har set fra afkastet en vinkeludstrækning på mere end 5 grader.

Alle tre parametre skal være opfyldt for at bygningen skal indgå i beregningerne.

Der er i den konkrete sag to staldbygninger, der er placeret tæt på hinanden. De er derfor risiko for, at der skal medtages bygningskorrektio

Vurdering i forhold til $2 * H_B$

Bygningshøjden H_B på stald 1 og stald 2 er henholdsvis 7,3 m og 8 m. 2 gange H_B svarer da til henholdsvis 14,6 m og 16 m.

OML for den nuværende drift viser at afstanden mellem stald 1 og nærmeste afkast på stald 2 er 15 m, mens der ligeledes er 15 m mellem stald 2 og nærmeste afkast på stald 1. Der skal derfor vurderes videre i forhold til om der skal foretages bygningsmæssig korrektio

OML for ventilationsafkast placeret på tagfladen giver andre afstande fra ventilationsafkastene på stald 1 og til staldbygning 2. Også her bliver afstanden kortere end 2 x bygningshøjden.

Vurdering i forhold til afksthøjder

Afksthøjden på ventilatorerne på stald 1 er 10 m over terræn – betragtes kun $1/3$ af afksthøjden er den 3,3 m, hvilket betyder, at H_B (stald 2) er større end $1/3$ af skorstenshøjden. Stald 2 er 8 m høj. Beregningen gælder for begge OML-beregninger.

Vurdering i forhold til vinkeludstrækning.

OML for den nuværende drift viser at vinkeludstrækningen set fra afkast 19, 20, 22 og 23 i forhold til stald 2 er større end 5 grader, og der skal derfor foretages bygningskorrektio for disse fire afkast i forhold til stald 2. For OML-beregningen for normalt placerede ventilationsafkast gælder det afkast 16, 19 og 22, som har en vinkeludstrækning på mere end 5 grader.

Vurdering af bygningskorrektion – generel/retningsafhængig

Der kan efterfølgende være tale om henholdsvis en generel bygningseffekt og en retningsafhængig bygningseffekt. Bygningseffekten er generel, hvis bygningen er opført i tilslutning til kilden eller så tæt på kilden, at vinklen – set fra kilden er større end 90 grader.

I OML-beregningen for den nuværende placering af ventilationsafkastene vurderer Svendborg Kommune, at stald 2 er så tæt på afkastene 22 og 23, at vinklen er større end 90 grader. Der vil derfor være tale om en generel bygningseffekt. For afkast 19 og 20 er vinkeludstrækningen mindre end 90 grader, der skal derfor beregnes retningsafhængig bygningskorrektion.

I OML-beregningen for ventilationsafkast placeret på tagfladen vil stald 2 være så tæt på afkastene 19 og 22, at vinklen er større end 90 grader. Der vil derfor være tale om en generel bygningseffekt. For afkast 16 gælder at vinkeludstrækningen er mindre en 90 grader og der er derfor tale om retningsafhængig bygningseffekt.

Effekterne er indregnet i OML-beregningen. Svendborg Kommunes vurdering at ansøger har foretaget korrekt korrektion for bygningseffekter i de indsendte OML-beregninger.

Meteorologiske data

Ansøger har oplyst, at der i beregningerne er anvendt OML-multikildemodell version 7,0 med 10 års vejrdata fra Aalborg Lufthavn. Ifølge Miljøstyrelsens vejledning kan der derfor anvendes en skarp tolkning af resultaterne, hvilket betyder, at resultaterne aflæses specifikt i den retning og afstand, hvor de omkringliggende boliger og områder er placeret. Dette er samtidig i overensstemmelse med klagenævnets praksis jf.

”Miljø- og Fødevareklagenævnet finder endvidere, at lugtberegningerne skal gennemføres ud fra vejrdata, som er beregnet på baggrund af 10 års gennemsnit (Aalborg), og at der bør anvendes en ”skarp tolkning”. Nævnet bemærker, at disse data vurderes langt bedre at repræsentere det typiske i en konkret sag end de tidligere vejrdata (Kastrup 1976), og det er derfor muligt at anvende OML-beregningerne mere direkte, jf. Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af [husdyrbrug](#).”
(eksemplet er fra NMK-10-01240 9. maj 2018)

Temperatur

Der er i beregningen af lugtbelastningen anvendt en temperatur i afkastet på 20°C, hvilket er korrekt.

Beregningspunkter

Ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk viser at lugtgenekriterierene kan overholdes til samlet bebyggelse og byzone. Lugtgenekriteriet kan efter ansøgningssystemets standardberegning ikke overholdes til de nærmeste beliggende nabobeboelser:

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Hovbjerghus 10	0	NY	366,9	366,9	488,6	Ja
Snaremoesevej 16	0	NY	366,9	366,9	480,2	Ja
Snaremoesevej 18	0	NY	366,9	366,9	419,7	Ja
Snaremoesevej 20	0	NY	366,9	293,5	383	Ja
Snaremoesevej 22	0	NY	366,9	293,5	310,8	Ja
Snaremoesevej 24	0	NY	366,9	293,5	199	Nej
Snaremoesevej 26	0	NY	366,9	293,5	219	Nej
Fuglsbøllevejen 46	0	NY	716,4	716,4	1005,7	Ja
Lokalplan 115	0	NY	716,4	716,4	1925,4	Ja
Spodsbjerg By, Longelse	0	NY	924,4	924,4	3897	Ja

Lugtgenekravene er overholdt jf. standardberegningen til de øvrige nabobeboelser.

Den gennemførte OML-beregning er gennemført for den nærmeste enkeltliggende bolig. Det drejer sig om Snaremoesevej 24, som er beliggende mest kritisk i forhold til husdyrbruget. Svendborg Kommune har tilføjet Snaremoesevej 26 til beregningerne og vurderingerne idet lugtgenekriteriet heller ikke er overholdt for denne bolig. Snaremoesevej 26 er medtaget i vurderingerne, da det er relevant at dokumenter om lugtbelastningen som følge af terrænet, forhøjede afkast (lugt kan, ved nogen tiltag, kastes længere væk) eller andet, er anderledes for Snaremoesevej 26 end for Snaremoesevej 24.

Nulpunkt og afstand til lugtcentrum for nærmeste nabo

OML-beregningens koordinatsystem og nulpunkt er placeret som vist på bilag 3-C i miljøkonsekvensrapporten. Fra dette nulpunkt er lugtbelastningen beregnet i en afstand af 125 meter, 195 meter og 225 meter. Den valgte koncentriske cirkel på 195 meter er retvisende for afstanden til Snaremoesevej 24.

Ansøger har udpeget at Snaremoesevej 24 ligger i en afstand fra lugtcentrum på 195 meter i en grad-udstrækning (skarp tolkning) på 160-170 grader. Svendborg Kommune er enig i det valgte beregningspunkt.

Snaremoesevej 26 vurderes at ligge i en afstand på 213 meter og i en vinkeludstrækning på 160 grader.

Det betyder, at hvis det kan dokumenteres, at husdyrbruglovens lugtkriterier kan overholdes ved Snarelosevej 24, vil lugtkriterierne også kunne overholdes ved Snarelosevej 26, der ligger i samme gradudstrækning men længere væk.

Receptorhøjden er 1,5m, hvilket er korrekt fastsat.

Opsummering og vurdering af samlet resultat

Svendborg Kommune vurderer at forudsætningerne for OML-beregning er korrekte.

Bilag 7. Lugt – Vurdering af OML-beregning i praksis

En konkret OML-beregning kan give et mere retvisende billede af de faktiske lugtspredningsforhold, og væsentlige virkemidler samt vind- og terrænforhold kan inddrages i lugtberegningen. Ifølge klagenævnets praksis²⁴ skal kommunen vurdere, hvorvidt OML-beregningen giver et retvisende billede af de faktiske forhold, og det skal vurderes, hvorvidt den kortere geneafstand vil kunne opnås i praksis.

Natur- og Miljøklagenævnet har i juni 2017 truffet afgørelse²⁵ om miljøgodkendelse af et husdyrbrug i Svendborg Kommune, hvor opfyldelse af husdyrbruglovens lugtkriterier er baseret på en konkret OML-beregning.

Det fremgår af klagenævnets afgørelse, at "*kommunen skal vurdere, hvorvidt den kortere geneafstand vil kunne opnås i praksis*". I relation hertil redegør klagenævnet for, at Miljøstyrelsens standardlugtemissioner – som anvendes som kildestyrke i den gennemførte OML-beregning – kun er repræsentative for de forhold, hvorunder de er udtaget. Der redegøres for, at lugtemissionen er fastlagt som produktet af ventilationsydelse og lugtkoncentration, og at lugtkoncentrationen er afhængig af ventilationsydelsen, og derfor vil ændre sig sammen med ændringer i ventilationsydelsen. Der redegøres yderligere for, at Miljøstyrelsens standardlugtemissioner for svinebrug stammer fra en empirisk undersøgelse fra 2006, hvor målingerne er foretaget ved en udetemperatur på 20 grader²⁶.

Klagenævnet har efterfølgende gennemført en sammenligning af den faktiske ventilationsydelse pr. stiplads og en vejledende maksimal ventilationsydelse²⁷. I de tilfælde, hvor der ikke er rimelig overensstemmelse mellem den faktiske og vejledende ventilationsydelse, er det undersøgt, hvorvidt den faktiske ventilationsydelse er større end 95%-fraktilen for ventilationsydelsen i undersøgelsen fra 2006. Ifølge klagenævnet og den nævnte undersøgelse angiver 5% og 95% fraktilerne det interval, hvor 90% af målingerne ligger, og intervallet anses for repræsentativt for målingerne (standardlugtemissionerne). Hvis den faktiske ventilationsydelse ligger udenfor de nævnte fraktiler har klagenævnet konkluderet, at de anvendte standardlugtemissioner ikke er repræsentative for de anvendte ventilationsydelser, og at der derfor er usikkerhed om, hvorvidt den konkrete OML-beregning giver et retvisende billede af de faktiske forhold.

I den konkrete OML-beregning for denne ansøgning om at anvende de eksisterende til flexgruppe Slagtesvin og Smågrise på Skovsbovej 14 har ansøger anvendt Miljøstyrelsens standardlugtemissioner. Svendborg Kommune vurderer derfor, at der skal gennemføres en vurdering af, om disse emissioner er repræsentative for de anvendte ventilationsydelser.

Den efterfølgende tabel angiver på baggrund af ansøgers oplysninger den maksimale anvendte ventilationsydelse²⁸/stiplads for alle staldafsnit sammenlignet med den vejledende maksimale

---

²⁴ NMK-132-00750 Afgørelse i sag om miljøgodkendelse af et svinebrug på en ejendom beliggende i Svendborg Kommune. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af d. 27. juni 2017.

²⁵ NMK-132-00750. Afgørelse i sag om miljøgodkendelse af et svinebrug på en ejendom beliggende i Svendborg Kommune

²⁶ Meddelelse nr. 742 af 29. marts 2006, SEGES; http://svineproduktion.dk/Publikationer/Kilder/lu_medd/2006/742.aspx

²⁷ Ventilationskapacitet, SEGES juni 2005 opdateret august 2011. <http://svineproduktion.dk/Viden/I-stalden/Staldsystem/Staldklima/Ventilationskapacitet>

²⁸ <https://husdyrvejledning.mst.dk/helpdesk/helpdesk-svar/ansoegning-og-anmeldelse/oml-beregninger-efter-1-august-2017/>

ventilationsydelse. Ved afvigelser mellem anvendt og vejledende ventilationsydelse skal det vurderes, om de anvendte maksimale ventilationsydelse/stiplads ligger indenfor intervallet for 5%- og 95%-fraktilerne af de målinger, der ligger til grund for standardlugtemissionerne.

Stald	Dyretype og gulvsystem	Anvendt maks. ventilationskapacitet (m ³ /h/stiplads)	Vejledende ventilationskapacitet (m ³ /h/stiplads)	Afvigelse (%)
1	Flexgruppe Slagtesvin og Smågrise. Delvist spaltegulv	100	100 ²⁹	0
2	Flexgruppe Slagtesvin og Smågrise Delvist spaltegulv	100	100 ³⁰	0

Der ingen afvigelser mellem den maksimalt anvendte og vejledende maksimale ventilationskapacitet i nogen af staldene. Lugtemissionerne ligger derfor indenfor 5%- og 95 %-fraktilerne af de målinger, der ligger til grund for standardemissionerne. Svendborg Kommune vurderer derfor, at standardlugtemissionerne i OML-beregningen kan anvendes, og at OML-beregningen giver et retvisende billede af de faktiske forhold. Det er dermed i praksis muligt at opnå de kortere geneafstande, som OML-beregningen angiver.

---

²⁹ Smågrise 7-30 kg

³⁰ Slagtesvin 30-120 kg, kontinuert drift

Bilag 8. Lugt – tabelværdier

Vejledende ventilationsydelse³¹:

Tabel 1. Krav til ventilationsydelsen

Staldtype		Vægtinterval kg	Min. Ventilation m ³ /time pr. stiplads	Max. ventilation m ³ /time pr. stiplads
Smågrise	Holddrift	7 - 20	3	25
	Holddrift	7 - 30	3	40
Ungsvin	Kontinuerlig	30 - 50	8	40
	Holddrift	30 - 50	6	50
Slagtesvin	Kontinuerlig	30 - 95	15	75
	Holddrift	30 - 95	8	100
	Kontinuerlig	30 - 120	15	100
	Holddrift	30 - 120	8	125
Søer	Drægtige	-	15	100
	Diegivende + 10 grise á 5 kg kontinuerlig	-	30	250
	Diegivende 5 ugers fravæning holddrift			400

---

³¹ Ventilationskapacitet, SEGES juni 2005 opdateret august 2011. <http://svineproduktion.dk/Viden/I-stalden/Staldsystem/Staldklima/Ventilationskapacitet>

Bilag 9. Støj

Kildestyrker

Der er i beregningerne anvendt følgende kildestyrker, driftstider og betingelser for kilderne:

Nr.	Støjkilde	Kildestyrke dB(A)	Bemærkning
1	Ventilation, stald 1	86,8 ³²	Dataværdi fra støjmåling ved udmunding af afkast udført af akkrediteret rådgiver fra NIRAS ³³
2	Ventilation, stald 2	86 ³⁴	Dataværdi fra støjmåling ved udmunding af afkast udført af akkrediteret rådgiver fra NIRAS
3	Påfyldning af gylle	103	Støjdatabog. Traktorer, kørsel med svag acceleration svarende til 10-20 km/t
4	Omrøring af gylle	103	Støjdatabog. Traktorer, kørsel med svag acceleration svarende til 10-20 km/t

---

³² I alt 24 afkast, hvilket giver en kildestyrke på $73 \text{ dB(A)} + 12 + 1,8 \text{ dB(A)} = 86,8 \text{ dB(A)}$

³³ Ifølge kildekataloget fra det tidligere Acoustica er kildestyrken for ventilatorer 90 dB(A). Det er dog Svendborg kommunes vurdering, at der er tale om en kildestyrke, som ikke umiddelbart er retvisende for de faktiske forhold på landbrugsejendommene i dag. NIRAS er kontaktet, og har oplyst, at støjdatabogen angiver kildestyrker for tagventilatorer på mellem 29-46dB(A). NIRAS har desuden selv gennemført støjmålinger i selve afkastet på 2 staldventilatorer – målingerne lå mellem 72-75dB(A). Dette understøtter Svendborg Kommunes vurdering af, at en kildestyrke på 90dB(A) er for høj. På baggrund af oplysninger fra NIRAS vurderer Svendborg Kommune, at der for hvert afkast kan anvendes en kildestyrke på 73 dB(A). Kildestyrken er korrigeret i forhold til antallet af afkast – dvs. for hver gang antallet af ventilatorer fordobles tillægges kildestyrken 3 dB(A).

³⁴ I alt 20 afkast, hvilket giver en kildestyrke på $73 \text{ dB(A)} + 12 + 1 \text{ dB(A)} = 86 \text{ dB(A)}$

Driftstid

Ansøger har redegjort for følgende driftstider:

	Støjkilde	Ansøgt			
		Driftstid/døgn (t)	Periode på år	Placering	Bemærkning
1	Ventilation, Stald 1	24 t	Dagligt i 12 mdr.		24 ventilationsafkast
2	Ventilation Stald 2	24 t	Dagligt i 12 mdr.		20 ventilationsafkast
5	Omrøring af gylle i forbindelse med udbringning	30-60 min kl. 6-22 kører ca. 30-60 minutter ad gangen 1 t/7 timer = 14 % i perioden fra 07.00-18.00 1 t / 1t = 100% i perioden fra 18.00-22.00	Få dage forår og efterår	Ved gyllebeholder	Der arbejdes kun med én gyllebeholder ad gangen. Primært 7-18 hverdage
6	Fyldning af traktor ved gyllekørsel	2-4 min/halve time kl. 6-22 8 min/t = 13 % I perioden fra 07.00-18.00 Og i perioden fra 18.00-22.00	Få dage forår og efterår	Ved gyllebeholder	Der arbejdes kun med én gyllebeholder ad gangen. Primært 7-18 hverdage

Svendborg Kommune er enig i, at ovenstående oplysninger angiver de primære støjkilder

Der er på baggrund af ansøgers oplysninger om driften af de primære støjkilder udregnet procentvise driftstider på baggrund af referenceperioderne svarende til 8 timer, 1 time og ½ time i henholdsvis dag, aften og nat-perioden. Driftstiderne fremgår af den efterfølgende tabel.

Kildedata					
Nr	Navn/type	Lydeffekt	Driftstid [%]		
				aften/1 time	nat/½ time
K01	Ventilation stald 1	86 dB(A)	100	100	100
K02	Ventilation stald 2	86 dB(A)	100	100	100
K03	Påfyldning af gylle	103 dB(A)	13	13	
K04	Omrøring af gylle	103 dB(A)	14	100	
K05		dB(A)			

Transmissionsvej mellem kilde og beregningspunkt

Beregningen af støj i omgivelserne afhænger af en række faktorer f.eks. afstand, afskærmning mv. Beregningsmodel kan korrigere for afstand mellem kilde og beregningspunkt, afskærmning af kilden, hård eller blødt terræn og refleksion ved kilden.

Forudsætningerne for beregningen af støj ved de omkringliggende boliger fremgår af de efterfølgende tabeller.

Snarelosevej 22:

Transmissionsvej					
Referencepunkt R1					
Kilde	Kilden medtages?	Væsentlig afskærmning?	Afstand [m] til referencepunkt	Terrænoverflade	Reflekterende, lodret flade ved kilden
K01	Ja	Nej	271	Blød	Nej
K02	Ja	Nej	334	Blød	Nej
K03	Ja	Ja	295	Blød	Nej
K04	Ja	Ja	295	Blød	Nej
K05					

Snarelosevej 24:

Transmissionsvej					
Referencepunkt R2					
Kilde	Kilden medtages?	Væsentlig afskærmning?	Afstand [m] til referencepunkt	Terrænoverflade	Reflekterende, lodret flade ved kilden
K01	Ja	Nej	211	Blød	Nej
K02	Ja	Nej	194	Blød	Nej
K03	Ja	Ja	153	Blød	Nej
K04	Ja	Ja	153	Blød	Nej
K05					

Resultat

Resultatet af den gennemførte beregning fremgår af det efterfølgende:

Snarelosevej 22:

Beregningsresultat									
Referencepunkt R1									
Kilde nr.	Kilde navn/type	Lydeffekt dB(A)	Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
				dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Ventilation stald 1	86	Ja	100	100	100	26	26	26
K02	Ventilation stald 2	86	Ja	100	100	100	25	25	25
K03	Påfyldning af gylle	103	Ja	13	13		24	24	
K04	Omrøring af gylle	103	Ja	14	100		24	33	
K05									
K06									
K07									
K08									
K09									
K10									
K11									
K12									
K13									
K14									
K15									
total							31	34	29

Snarelosevej 24.

Beregningsresultat									
Referencepunkt R2									
Kilde nr.	Kilde navn/type	Lydeffekt dB(A)	Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
				dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Ventilation stald 1	86	Ja	100	100	100	29	29	29
K02	Ventilation stald 2	86	Ja	100	100	100	29	29	29
K03	Påfyldning af gylle	103	Ja	13	13		29	29	
K04	Omrøring af gylle	103	Ja	14	100		30	38	
K05									
K06									
K07									
K08									
K09									
K10									
K11									
K12									
K13									
K14									
K15									
total							35	40	32

Bilag 10. Svendborg Kommunes behandling af hørings svarene.

Der er indkommet 2 hørings svar fra naboer. I nedenstående oversigt er emnerne behandlet af Svendborg Kommune

Berørte emner	Svendborg Kommunes bemærkninger
I husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der stillet en række krav, der skal leves op til for en miljøgodkendelse på et husdyrbrug. Det drejer sig bl.a. om grænser for lugt og udledning af ammoniak samt afstandskrav mht byggeri. Mht lugt kigges der på de nærmeste naboer, den nærmeste samlede bebyggelse og den nærmeste by. Mht ammoniak kigges der på hvordan det udledte ammoniak påvirker naturområder, specielt natura 2000 områder. En ansøgning om at ændre dyreholdet (antal dyr og/eller stalde) skal indsendes til kommunen gennem et fælles ansøgningssystem staten har lavet (husdyrgodkendelse.dk), hvori der bl.a. beregnes lugt og ammoniak påvirkning. Ansøger skal vedlægge en miljøteknisk redegørelse fra en kvalificeret rådgiver, hvor en række forudbestemte emner skal beskrives og vurderes. Kommune skal derefter kvalitetssikre de indsendte data og foretage en selvstændig vurdering, samt informere offentligheden, inden en sag afgøres.	
Bekymring for øget ammoniakfordampning til omkringliggende naturområder	I afgørelsens afsnit "Ammoniakdeposition til naturområder" og "Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter)" er der beskrevet og vurderet det ansøgte mht ammoniakpåvirkninger af omkringliggende naturområder. Vurderingerne er foretaget ud fra husdyrbruglovens krav til Kategori 1, 2 og 3 natur samt BAT-niveauet. Kommunens vurdering er, at husdyrbruglovens krav er overholdt.
Kraftige lugtgener fra bedriften Efterlysning af målinger af ammoniak ved udledning af gylle, da det påvirker åndedrættet.	Der er i godkendelsens afsnit om "lugt" redegjort for at husdyrbruglovens lugtgrænser kan overholdes i omgivelserne. Beregninger er baseret på, at staldene bliver holdt rene. Svendborg kommune stiller derfor i godkendelsen vilkår om, at staldene holdes rene. Husdyrloven fastsætter lugtgrænser, der skal overholdes, og også hvilken beregningsmetode, der skal anvendes til at dokumentere, at lugtgrænserne overholdes. Det er muligt at beregne lugtpåvirkningen via en konkret OML-beregning, hvilket er gjort i ansøgningen. Svendborg Kommune kan ikke fravige dette, og kan ikke meddele afslag på en ansøgning, hvis det er dokumenteret korrekt, at lugtgrænserne kan overholdes. Det er heller ikke muligt at kræve målinger af ammoniakniveauet i luften, når grænserne er overholdt. Kommunens vurdering er, at husdyrbruglovens krav er overholdt.
Bekymring for at ved ændring af dyreholdet til flexgruppe Slagtesvin og Smågrise kan det medføre en voldsom forøgelse af ammoniakfordampning og dermed lugtgener i nærområdet, da dyreholdet og gyllemængden øges.	I ansøgningen bliver der ikke et større areal hvor dyrene opholder sig. Idet der vælges flexgruppe, hvor ansøger kan vælge enten at opstalde smågrise eller slagtesvin i staldene, skal der beregnes på Worst Case, hvilket vil være idet tilfælde hvor der er slagtesvin i staldene. Det betyder ikke at der kommer til at stå grise andre steder, men at der kan komme en øget lugtgener og ammoniakfordampning fra de eksisterende stalde. Antallet af grise i staldene skal leve op til dyrevelfærdskravene. Beregningerne viser, at husdyrbruglovens krav til lugt og ammoniak er overholdt. Kommunens vurdering er, at husdyrbruglovens krav er overholdt.
Efterlysning af krav om overdækning af gyllebeholderne (giver stor effekt jf. vedlagt dokument: Afrapportering; ekspertudvalg vedr. ammoniakreducerende tiltag, oktober 2020, Miljø- og Fødevareministeriet)	Overdækning af gyllebeholderne kan bruges ammoniakreducerende teknologi for at leve op til husdyrbruglovens krav til ammoniak og BAT. Det er ét af en række muligt tiltag, der er beskrevet i miljøstyrelsens teknologiliste. Det står ansøger frit for, hvilken teknologi der vælges. Ansøger har valgt at overdække én af gyllebeholderne som tiltag, og der bliver stillet vilkår til dette. Det var der ved en fejl ikke i høringsudkastet. Det er rettet. Gyllebeholder 2 er i praksis overdækket i forvejen, og har været taget med i den tidligere godkendelse, og er korrekt beregnet overdækket i ansøgningens nudrift og 8-års drift. Det vedlagte dokument i hørings svaret beskriver bl.a. en række tiltag der kan gøres for at reducere ammoniakudledningen i landbruget. En række af disse tiltag er indarbejdet i husdyrbrugloven (grænser for ammoniakudledning og BAT), og er dermed en del af godkendelsen. Beskrivelsen af teltoverdækning af gyllebeholdere er en valgfri mulighed for ansøger. Kommunens vurdering er, at husdyrbruglovens krav er overholdt.
Hvorfor ikke fastholde effekten af forsøringsanlægget hvis det allerede er i brug	Forsuring kan bruges som ammoniakreducerende teknologi for at leve op til husdyrbruglovens krav til ammoniak og BAT. Det er ét af en række muligt tiltag der er beskrevet i miljøstyrelsens teknologiliste. Det står ansøger frit for, hvilken teknologi der vælges. Ansøger har valgt at ændre på driften/effekten af forsøringsanlægget ud fra nye grænser for effekten i teknologibladet, hvilket der er stillet vilkår til. Kommunens vurdering er, at husdyrbruglovens krav er overholdt.